Ελάχιστα για τη σχέση του δυτικού πολιτισμού με τον/την ‘άλλο/η’

Του Μιχάλη Κατσιγιάννη

Ο δυτικός πολιτισμός στη σχέση του με τον/την ‘άλλο/η’ έχει αναμφίβολα μια μακρά κακοποιητική παράδοση που ακούει στο όνομα πατερναλισμός και σημαίνει με απλά λόγια την ύπαρξη του δίπολου πλειονοτικές[1] και μειονοτικές ομάδες, με την πρώτη να διεκδικεί – και σε πολύ μεγάλο βαθμό να πετυχαίνει – την κυριαρχία έναντι της δεύτερης. Στη ροή της καθημερινής ζωής το δίπολο αυτό επιτελείται με πρακτικές όπως το καπέλωμα, η υπό όρους έκφραση, η φίμωση συγκεκριμένων ομάδων ή ακόμα και ο αφανισμός τους. Αυτές οι επιτελεστικές πρακτικές κυριαρχίας, επιτήρησης και ελέγχου από μέρους των πλειονοτικών ομάδων καταλήγουν στην περιθωριοποίηση του ‘άλλου’, δηλαδή σε εκείνο το οποίο αντιλαμβάνονται ως παντελώς εκτός τους και από το οποίο θεωρούν ότι απειλούνται.[2] Δεδομένου ότι αυτή η λογική διαχείρισης ορισμένων ανθρώπων γίνεται αποδεκτή από τη συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών των δυτικών εθνικών κρατών, οι μειονοτικές και ευάλωτες ομάδες ζουν θα λέγαμε στη σκιά των σημαντικών και νομιμοποιημένων ζωών ως τα σκουπίδια τους, υπάρχουν στο καθεστώς της όλο και περισσότερο αυξανόμενης αορατότητας και ανασφάλειας.

Παρολαυτα, εντός του δυτικού πολιτισμού, μπορεί κανείς/καμιά να εντοπίσει και ανθρώπους προερχόμενους από πλειονοτικές ομάδες, που δεν επαναπαύονται στα προνόμια που τους παρέχει η κοινωνικο-πολιτισμική τους θέση, όπως για παράδειγμα η λευκότητα, η ετεροκανονικότητα ή η οικονομική άνεση, και αγωνίζονται υπέρ των μειονοτικών ομάδων, προσπαθώντας να τους δώσουν φωνή, ορατότητα και αναγνώριση και γενικότερα

επιχειρούν να τους απ-εντάξουν από το καθεστώς επισφάλειας στο οποίο καταδικάζονται να κινούνται. Τι κάνουν δηλαδή όλοι αυτοί οι άνθρωποι; Μιλούν εξ ονόματος των ευάλωτων ομάδων, θεωρώντας ότι με αυτόν τον τρόπο θα καταφέρουν να τους δώσουν την ικανότητα να αποκτήσουν τη δική τους φωνή και δράση. Αυτή είναι θα μπορούσαμε να πούμε η 'θετική' εκδοχή του πατερναλισμού.

Οι υποστηρικτές/τριες των ευάλωτων και μειονοτικών ομάδων χαρακτηρίζονται από το πνεύμα του ανθρωπισμού και της φιλανθρωπίας, θεωρούν δηλαδή ηθικό χρέος τους να υπερασπιστούν τους/τις 'άλλους/ες', επειδή οι τελευταίοι/ες είναι ανίκανοι να υπερασπιστούν τους εαυτούς τους. Οι – ας τους ονομάσουμε – αντιφρονούντες πλειονοτικοί λοιπόν πιστεύουν στην ενδυνάμωση των μειονοτικών ομάδων και επιθυμούν την έναρξη της διαδικασίας της προνομιοποίησής τους, ώστε να γίνουν κι αυτοί/ές σαν όλους/ες τους/τις κανονικούς/ές άλλους/ες. Με άλλα λόγια, δεν αφίστανται των προνομίων τους αλλά απλώς θέλουν να τα αποκτήσουν και οι 'άλλοι/ες', ώστε να είμαστε στο τέλος όλοι/ες ίδιοι/ες και ίσοι/ες. Κι εδώ ακριβώς είναι που εντοπίζουμε το μεγαλείο του πατερναλισμού: τόσο ο απορριπτικός λόγος όσο και ο λόγος της ενσυναίσθησης ως προς τα 'μειονοτικά' υποκείμενα είναι στην πραγματικότητα οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος. Είναι δηλαδή ένας λόγος από τα πάνω που αποσκοπεί σε υπόδειξη τρόπου ύπαρξης. Με άλλα λόγια, η συμμαχία που συστήνουν οι με αυτόν τον τρόπο υποστηρικτές/τριες του 'άλλου', είναι μια άνιση εν τη γενέσει της συμμαχία αφού η εξίσου προνομιοποίηση του 'άλλου' ώστε να γίνουν σαν κι εμάς, το μόνο που εξασφαλίζει είναι τον εξευγενισμό του κατεστημένου διωγμού και δολοφονίας του όποιου 'άλλου'.

Οι άνθρωποι που ζουν σε πάσης φύσεως επισφάλεια έχουν σίγουρα ανάγκη από συνοδοιπόρους στον δύσβατο αγώνα τους για ορατότητα και αναγνώριση των ζωών τους ως αξιοβίωτων. Αυτό όμως που δεν χρειάζονται – γιατί τους/τις πλήττει και τους/τις εξοντώνει – είναι ύπουλη συντροφιά των κεκαλυμμένων προνομιούχων.

Εξάλλου, οι μειονοτικές ομάδες που βρίσκονται στα δυτικά κράτη σηματοδοτούν θα λέγαμε το πλήρωμα του χρόνου: για ολόκληρους αιώνες, ο πολιτισμός της δύσης καταδυνάστευε και κατέστρεφε τις ζωές αυτών των ανθρώπων ποικιλοτρόπως και εξακολουθεί μέχρι και σήμερα να πράττει το ίδιο με περίσσια ικανοποίηση και ζήλο. Όμως, οι μειονοτικές ομάδες δεν είναι εδώ ανάμεσά μας ως φιλοξενούμενοι/ες, δεν πρόκειται δηλαδή για άτομα που αναμένουν να τους θέσουμε τους όρους της διαμονής τους. Δεν είναι εδώ για να απλώσουν διστακτικά το χέρι και να ζητήσουν λίγα προνόμια, λίγη εύνοια κι έναν λόγο συμπάθειας. Δεν είναι εδώ για να προσπαθήσουν να προσαρμοστούν στον πολιτισμό μας και να αφομοιωθούν, ενταχθούν και συμπεριληφθούν. Το απολύτως αντίθετο: είναι εδώ, στα εδάφη της δύσης, στα σχολεία *μας*, στις συνοικίες *μας*, στις υπηρεσίες *μας*, στις πλατείες *μας* και στους δρόμους *μας* ακριβώς για να αφαιρέσουν αυτό το *μας*. Για να καταρρίψουν αυτή την ιδιοκτησιακή λογική. Γιατί αυτή είναι που περιθωριοποιεί, αποκλείει και εγκληματεί. Οι κάθε είδους ‘άλλοι/ες’ είναι εδώ λοιπόν όχι για να πασχίσουν να μας μοιάσουν αλλά για να διεκδικήσουν και να απαιτήσουν την αποπρονομιοποίηση των πλειονοτικών ομάδων. Δηλαδή τη δική μας αποπρονομιοποίηση, την αχρήστευση και αποδόμηση της – άμεσα και έμμεσα – δολοφονικής μας ηθικής. Είναι εδώ για να μας πάρουν όλα όσα έχουμε, που είναι όλα όσα τους στερήσαμε και τους στερούμε.

Όσοι/ες πραγματικά ενδιαφέρονται για τον τερματισμό της εχθρικής – φασιστικής στην ουσία – ιδεολογίας που κυριαρχεί στον δυτικό πολιτισμό και λέγεται ζωή ανάξια να βιωθεί, θα ήταν καλύτερο να κάνουν όσα περισσότερα βήματα πίσω μπορούν να σκεφτούν να κάνουν, να σωπάσουν όσο το δυνατόν πιο εκκωφαντικά γίνεται, δηλαδή να δώσουν – όχι εν είδει παραχώρησης αλλά εν είδει ετεροχρονισμένης αλληλέγγυας στάσης και συμπεριφοράς – ζωτικό χώρο στον/στην ‘άλλο/η’.

Εν κατακλείδι, θεωρώ χρέος μου να αναφερθώ στην ίδια τη φύση του παρόντος κειμένου. Γράφοντας αυτές τις λέξεις, εγώ, ένας προνομιούχος – τουλάχιστον σε σχέση με ποικίλες μειονοτικές

ομάδες – αισθάνομαι ότι επιτηρώ τις ζωές όλων όσων απορρίπτονται μετά βδελυγμίας από τους χώρους της δύσης, ότι προσπαθώ να προσδιορίσω τις υπάρξεις τους και εν τέλει, οριοθετώ και αναγνωρίζω κατά το δοκούν και από τα πάνω. Γι' αυτό το λόγο και με σαφώς δηλωμένο απολογητικό τόνο, αναφέρω ότι εντάσσω πλήρως τον εαυτό μου σε αυτούς/ές που επιβάλλεται να αποστασιοποιηθούν από την πρακτική κάθε είδους πατερναλισμού.

[1] Ως πλειονοτικές ομάδες, νοούνται τα υποκείμενα που συνήθως ονομάζονται 'νοικοκυραίοι/ες', όπως για παράδειγμα το εθνικό, ετεροκανονικό, αρτιμελές, υπάκουο στο δόγμα νόμος και τάξη υποκείμενο κ.λπ.

[2] Ως 'άλλο', νοείται οποιαδήποτε ύπαρξη δεν εμπίπτει στις – κοινωνικά κατασκευασμένες – δομές του δυτικού πολιτισμού και γίνεται αντιληπτή ως κάτι αλλότριο, επικίνδυνο και αρνητικά παράξενο, όπως για παράδειγμα, οι μετανάστες/τριες, οι πρόσφυγες/ισσες, οι ρομά, οι τρανς, οι ομοφυλόφιλοι, οι ανάπηροι κ.λπ.

Ο ΠΡΟΑΝΑΓΓΕΛΟΜΕΝΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΤΡΙΧΩΝΙΔΑΣ

Όσο η ενέργεια αντιμετωπίζεται σαν εμπόρευμα και χρηματιστηριακό προϊόν, η επέκταση της λεηλασίας των φυσικών πόρων διαρκώς θα επεκτείνεται με ασύμμετρες συνέπειες για την φύση και την κοινωνία. Ακόμη και οι πιο φανατικοί κερδοσκόποι έχουν αντιληφθεί το απόλυτο αδιέξοδο μιας ανάπτυξης χωρίς όρους και όρια σε έναν πεπερασμένο πλανήτη και υιοθέτησαν ένα νέο πρόταγμα και μια νέα προοπτική: Την «Πράσινη Ανάπτυξη», η οποία θα αποτελεί, πλέον, μαζί με την «Ανθεκτικότητα» και την

«Κλιματική Αλλαγή», τον βασικό μοχλό και στρατηγικό αφήγημα της καπιταλιστικής ανάπτυξης.

Σε αυτή την κατεύθυνση εφορμούν οι επενδυτές, σαν σύγχρονοι χρυσοθήρες, με χιλιάδες μελέτες (Μ.Π.Ε.) για ανανεώσιμες πηγές (Α.Π.Ε.), για αιολικά, ακόμη και για πλωτά φωτοβολταϊκά (ΑΣΠΗΕ) και για υδροηλεκτρικά φράγματα, καταλαμβάνοντας το σύνολο της φυσικής επικράτειας που είχε παραμείνει ανέπαφο. Ταυτόχρονα, παράγονται νέες εφευρέσεις λεηλασίας, νέες τεχνικές με πράσινο μανδύα και η αντλησιοταμίευση είναι μία από αυτές, προκειμένου να μην αφήσουν κανένα ποτάμι, καμία λίμνη, καμία πηγή νερού ανέπαφη και σε ισορροπία.

Η ΛΕΗΛΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Με την κερδοσκοπική βουλιμία που τους χαρακτηρίζει, σχεδιάζουν να μετατρέψουν το νομό σε ένα απέραντο εργοτάξιο Α.Π.Ε. Τα σχέδια για φωτοβολταϊκά, πλωτά και μη, ανεμογεννήτριες, μικρά υδροηλεκτρικά, αντλησιοταμιευτήρες και ποιος ξέρει ακόμη τι άλλο, συνηγορούν στο ότι οι εταιρείες βλέπουν έναν ολόκληρο νομό σαν χωράφι τους, το οποίο θέλουν να εκμεταλλευτούν για να παραγάγουν κέρδη στις πλάτες της τοπικής κοινωνίας και σε βάρος του φυσικού περιβάλλοντος. Μια ματιά στον γεωπληροφοριακό χάρτη της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. δείχνει το μέγεθος και την έκταση των έργων που σχεδιάζονται.

Να τονίσουμε ότι όσον αφορά τις αντλησιοταμιεύσεις, δεν είναι μόνο η λίμνη Τριχωνίδα. Εκτός από το διπλό έργο που υλοποιείται στην περιοχή του ορεινού Βάλτου και έχει μπει στην τελική ευθεία, έχουν πάρει αδειοδότηση ή έχουν υποβληθεί για αξιολόγηση:

- **4 έργα στη λίμνη Αμβρακία (δεύτερη μεγαλύτερη φυσική λίμνη του νομού).**
- **6 έργα στην τεχνητή λίμνη Κρεμαστών.**
- **4 έργα στην τεχνητή λίμνη Καστρακίου.**

- **2 έργα μεταξύ των λιμνών Καστρακίου και Κρεμαστών.**

Δηλαδή, μιλάμε για ένα σύνολο 20 έργων αντλησιοταμίευσης, και αυτά μόνο στις 4 από τις 9 λίμνες (φυσικές και τεχνητές) του νομού.

Το 2019 ψηφίζεται στην ευρωπαϊκή ένωση η συμφωνία για την ανάπτυξη με σκοπό την πράσινη μετάβαση και το μετασχηματισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε χώρο εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων με πράσινο πρόσημο, προκειμένου να μειωθεί η εξάρτησής μας από τα ορυκτά καύσιμα, καθώς και η μείωση του αποτυπώματος άνθρακα. Ένα σχέδιο που υποτίθεται πως πρέπει να προωθεί την κλιματική δικαιοσύνη και την ισοτιμία. Κάθε μέλος κράτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατάρτισε ένα εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα.

Όμως, για εμάς, το πρωταρχικό και αδιαπραγμάτευτο είναι ότι η ενέργεια είναι αγαθό και όχι εμπόρευμα. Είμαστε αντίθετοι με τον σχεδιασμό που επιχειρείται με το Εθνικό Σχέδιο Ενέργειας για το Κλίμα (Ε.Σ.Ε.Κ.), που σκοπό έχει να παραδώσει την παραγωγή και την εκμετάλλευση της ενέργειας σε οικονομικούς παράγοντες που κερδοσκοπούν σε βάρος της κοινωνίας και λεηλατούν κάθε σπιθαμή του περιβάλλοντός μας.

Ειδικότερα, είμαστε αντίθετοι με το έργο αντλησιοταμίευσης στην Τριχωνίδα, περιοχή χαρακτηρισμένη ως βιότοπο (Natura 2000), που έχει τεθεί στο στόχαστρο της εκμετάλλευσης των πολυεθνικών (ΤΕΡΝΑ, AQUA RESISTANCE Ι.Κ.Ε). Ένα έργο που σκοπό έχει τη μετατροπή της λίμνης σε μπαταρία ενέργειας, χωρίς να λαμβάνεται, ως οφείλεται, υπόψιν η απώλεια του χαρακτήρα του οικοσυστήματός της και οι αλλαγές που θα επιφέρει στη ζωή των κοινοτήτων, των κατοίκων, των ζώων, των πτηνών, των ψαριών, καθώς και της χλωρίδας της περιοχής.

Τι είναι όμως η αντλησιοταμίευση;

Η αντλησιοταμίευση, λοιπόν, αποτελεί μέθοδο αποθήκευσης των συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας. Λειτουργεί με άντληση νερού από έναν χαμηλότερο ταμιευτήρα σε ένα υψηλότερο κατά τις ώρες

χαμηλής ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας και επαναφορά του νερού μέσω τουρμπινών στον χαμηλότερο ταμιευτήρα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας κατά τις ώρες υψηλής ζήτησης.

Τα έργα αντλησιοταμίευσης αποτελούνται από τουλάχιστον δύο ταμιευτήρες με υψομετρική διαφορά που χρησιμοποιείται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Το νερό κατευθυνόμενο από τον πάνω ταμιευτήρα προς τον κάτω μπορεί με τη βοήθεια υδροστροβίλων να μετατραπεί σε ενέργεια. Κατόπιν, μπορεί να αντληθεί εκ νέου προς τον πάνω ταμιευτήρα. Η άντληση γίνεται κυρίως με χρήση της περισσευούμενης ενέργειας από μεγάλους αιολικούς και μεγάλους φωτοβολταϊκούς σταθμούς που βρίσκονται στην περιοχή, και αποθηκεύεται ως υδροηλεκτρικό απόθεμα στον πάνω ταμιευτήρα και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για παραγωγή ενέργειας εκ νέου, όταν κρίνεται αναγκαίο, με βάση τη ζήτηση.

Με άλλα λόγια η μονάδα αντλησιοταμίευσης είναι μία μπαταρία νερού, δηλαδή μία μπαταρία που φορτίζει και εκφορτίζει με το νερό. Ισχυρίζονται σχετικά με τις αντλησιοταμιεύσεις ότι το αντλούμενο νερό επιστρέφει στο φορέα του, προκειμένου να κρύψουν την αλλαγή ποιότητας όχι μόνο του νερού που απορροφάται και διοχετεύεται, αλλά και ολόκληρου του λιμναίου οικοσυστήματος και της βιοποικιλότητας, λόγω της βίαιης ανάδευσής του.

ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΈΝΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΤΡΙΧΩΝΙΔΑ

Στην περίπτωση της Τριχωνίδας, η φυσική λίμνη θα παίξει το ρόλο του κάτω ταμιευτήρα, κάτι που είναι πρωτοφανές σε παγκόσμιο επίπεδο. Μέχρι τώρα, δεκάδες αντιλησιοταμιεύσεις, που ήδη υλοποιούνται στην Ελλάδα, χρησιμοποιούν μονάχα το νερό τεχνητών λιμνών, που και αυτές, φυσικά, επιφέρουν σοβαρές επιπτώσεις στα οικοσυστήματα.

Το οικοσύστημα της λίμνης Τριχωνίδας είναι ιδιαίτερα σημαντικό, γιατί γύρω της εντοπίζονται πολλά είδη ψαριών, αμφιβίων, ερπετών, πτηνών και θηλαστικών. Στην λίμνη υπάρχουν 20 είδη ψαριών από τα οποία τα 12 είναι ενδημικά της Ελλάδας

και από αυτά 3 ενδημικά της Αιτωλοακαρνανίας, και 2 της Τριχωνίδας. Η πλούσια ορνιθοπανίδα της λίμνης που ξεπερνάει τα 200 είδη, περιλαμβάνει αργυροπελεκάνους, κορμοράνους, ερωδιούς, διάφορα είδη πάπιας, γερακίνες, όρνια, νερόκοτες, γλαρόνια, κ.ά.

Στα θηλαστικά της περιοχής αναφέρονται βίδρες, αγριόγατοι, αγριόχοιροι, σκίουροι, σκαντζόχοιροι, ασβοί, αλλά και αλεπούδες, τσακάλια και σπάνιοι λύκοι. Η βλάστηση περιμετρικά της λίμνης περιλαμβάνει πλατάνια, φράξους, λεύκες, κυπαρίσσια, βελανιδιές, εσπεριδοειδή, ελιές και πλήθος άλλων δέντρων, θάμνων, καλαμιώνων, νούφαρων. Η χλωρίδα της λίμνης είναι πολύ σημαντική και περιλαμβάνει πολλά ενδιαφέροντα είδη. Χαρακτηριστικό ενδημικό είδος της περιοχής είναι η Centaurea aetolica. Έχει, με λίγα λόγια, μία πολύ πλούσια βιοποικιλότητα.

Όπως γίνεται λοιπόν αντιληπτό η άντληση των υδάτων της λίμνης Τριχωνίδας θα επηρεάσει όλη τη ζωή που εντοπίζεται εντός και πέριξ της λίμνης. Η υδροάντληση θα επηρεάσει σημαντικά τον πυθμένα, αλλάζοντας τη δυναμική των ιζημάτων, τη χημεία του νερού και τα υδάτινα οικοσυστήματα.

Κι αυτό γιατί:

1. **Προκαλεί διαταραχή, διάβρωση και ανακατανομή των ιζημάτων, λόγω των αναταράξεων που προκαλεί η άντληση και η απελευθέρωση του νερού.**

2. **Μπορεί να απελευθερώσει θρεπτικές ουσίες από τα ιζήματα του πυθμένα της λίμνης, κάτι που θα έχει ως αποτέλεσμα την άνθηση των φυκιών και τον ευτροφισμό.**

3. **Επιφέρει ποιοτικές αλλαγές του νερού και κινητοποίηση τοξικών ουσιών. Κάτι τέτοιο θα είναι καταστροφικό για τη ζωή των ψαριών και των πτηνών που ενδημούν στη λίμνη, αλλά ταυτόχρονα και για την ποιότητα του νερού άρδευσης για τις καλλιέργειες στην περιοχή.**

4. **Προκαλεί εξάντληση του οξυγόνου και υποξία που μπορεί να βλάψει οργανισμούς που τρέφονται από τον βυθό.**

5. **Η συχνή αλλαγή της στάθμης του νερού μπορεί να διαταράξει τους οικότοπους στον πυθμένα της λίμνης για τα αυγά των ψαριών, τα ασπόνδυλα και τα υδρόβια φυτά, εκτοπίζοντας την υδρόβια βλάστηση, με αποτέλεσμα την απώλεια καταφυγίου για είδη όπως είναι τα ψάρια και άλλοι οργανισμοί.**

6. **Η άντληση των υδάτων επιφέρει σοβαρές επιπτώσεις στο πλαγκτόν της λίμνης, που αποτελεί κρίσιμο παράγοντα στο οικοσύστημα της λίμνης σαν τροφικό ιστό.**

ΑΝΤΛΗΣΙΟΤΑΜΙΕΥΣΗ ΓΙΑΤΙ ΚΑΙ ΓΙΑ ΠΟΙΟΝ;

Είναι δεδομένο, πως η -με το έτσι θέλω- υφαρπαγή και λεηλασία της λίμνης από τα κοράκια των εταιριών, θα αλλάξει καθοριστικά και τη ζωή των τοπικών κοινοτήτων σε μια μεγάλη ακτίνα γύρω από το έργο. Οι δραστηριότητες γύρω από τη λίμνη θα εγκαταλειφθούν με την απώλεια της αγροτικής γης και την αλλαγή της χρήσης της. Η καταστροφή του φυσικού τοπίου με τη βιομηχανοποίηση της περιοχής θα βάλει ταφόπλακα, μια για πάντα, στους υπάρχοντες οικισμούς, στην γεωργική παραγωγή και τις χρήσεις αναψυχής.

Κάποια ερωτήματα που πρέπει να απαντηθούν, είναι τα εξής: «Τι την θέλουμε τελικά αυτή την ενέργεια;», « Ποιος αποφασίζει για τις ζωές μας;», «Ποιος πληρώνει τον λογαριασμό;».

Το πρώτο δεδομένο είναι πως οι δραστηριότητες της περιοχής, εντοπίζονται κυρίως στις αγροτικές εργασίες, την κτηνοτροφία και τη μελισσοκομία. Που ακριβώς αποσκοπεί, λοιπόν, η παραγωγή τεράστιας ποσότητας ενέργειας σε μια περιοχή που δεν είναι ωφέλιμη σε αυτούς που χρησιμοποιούν τον τόπο; Μια ενδεχόμενη απάντηση θα ήταν πως κάτι τέτοιο είναι ένα πρώτο βήμα για την περαιτέρω βιομηχανοποίηση της περιοχής.

Το δεύτερο δεδομένο είναι, πως αν όλη αυτή η ενέργεια GW που θα παράγεται θα πρέπει να μεταφέρεται, αυτό θα μπορεί να συμβεί μόνο με πυλώνες υψηλής τάσης από τον τόπο παραγωγής, με τις υφιστάμενες φυσικά απώλειες, στο σημείο κατανάλωσής της. Κανένας τοπικός λακές των συμφερόντων των επενδυτών δεν εξουσιοδοτείται να παραχωρεί το φυσικό περιβάλλον και τις ζωές των ανθρώπων ενός ολόκληρου νομού προς λεηλασία. Όχι μόνο αυτοί που θα δουν τον τόπο τους να ρημάζεται, αλλά και όλος ο κόσμος θα πρέπει να σημάνει οικολογικό συναγερμό και να λάβει θέσεις μάχης, ενάντια στην εθελοδουλία και την, ήδη, αντιδραστική τοποθέτηση των τοπικών «αρχόντων».

Ο αγώνας αυτός θα κερδηθεί, όπως κερδήθηκε πρόσφατα κι ένας παρόμοιος, στη γειτονική Ήπειρο, ενάντια σε δύο πετρελαϊκές πολυεθνικές την Repsol και την Energean Oil & Gas. Και σε εκείνη την περίπτωση το μέτωπο ήταν διπλό και αφορούσε και τους επενδυτές και τους ντόπιους καλοθελητές και τους παρατρεχάμενούς τους, που έσπευσαν να καλωσορίσουν και να διευκολύνουν με κάθε μέσο τις πετρελαϊκές, οι οποίες εμφανίστηκαν ως ευεργέτες που έρχονται να σώσουν τους ντόπιους από την πείνα και την κακομοιριά.

Το φαραωνικό έργο αντλησιοταμίευσης στην μεγαλύτερη λίμνη της χώρας για λόγους περιβαλλοντικούς, επιστημονικούς και πολιτικούς είναι καταστροφικό για την ύπαρξή της και έχει μονάχα εμπορευματικά κίνητρα και γι’ αυτό θα μείνει στα χαρτιά.

ΕΝ ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΙ

Η «Πράσινη Ανάπτυξη» στα πλαίσια του Καπιταλισμού είναι μια ακόμη στρατηγική, προκειμένου η Οικονομία να συνεχίσει να έχει την πρωτοκαθεδρία, συνεχίζοντας να καθορίζει τις κοινωνικές σχέσεις και τις σχέσεις παραγωγής. Η «Πράσινη Ανάπτυξη» στο πλαίσιο του υπάρχοντος οικονομικού συστήματος που στόχο έχει την συνεχιζόμενη αύξηση της παραγωγής και της κατανάλωσης, οδηγεί μέσα από το φαινόμενο της «αναπήδησης» και της «προγραμματισμένης απαξίωσης» σε μεγαλύτερη σπατάλη των

φυσικών πόρων, παρόλο που μπορεί να παράγονται «καθαρότερα προϊόντα». Η «Πράσινη Ανάπτυξη» είναι ένας άλλος τρόπος της ηγεμονίας της καπιταλιστικής ανάπτυξης, και κυρίως του Βορρά. Οι εταιρίες-κολοσσοί εκμεταλλευόμενες τον παγκόσμιο Νότιο, επιχειρούν να παράγουν καθαρότερα και πιο κερδοφόρα γι’ αυτές προϊόντα και μετατρέπουν σε χωματερές τις χώρες του Νότου. Εκμεταλλεύονται ακόμη και τα κοιτάσματα ορυκτών, αποικιοποιώντας το έδαφος και τους ανθρώπους των χωρών με μικρότερο εργασιακό κόστος.

ΘΕΛΟΥΜΕ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ-ΕΛΕΥΘΕΡΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΟΧΙ ΧΡΗΜΑΤΗΣΤΗΡΙΑΚΟ ΠΡΟΪΟΝ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΩΝ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΩΝ

-ΕΞΩ Η ΤΕΡΝΑ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ

-ΚΑΤΩ ΤΑ ΞΕΡΑ ΣΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΙΧΩΝΙΔΑ

Αντιεξουσιαστική Κίνηση

Εκδήλωση/Συζήτηση – Πέρα από τα δύο φύλα , Πέρα από τους δυισμούς της κυριαρχίας

Με αφορμή την επίκληση στην επιστήμη της Βιολογίας για τη διατύπωση της άποψης περί ύπαρξης μόνο δύο φύλων, συζητάμε για την πολυπλοκότητα του φύλου πέρα από τους δυισμούς που θέτει η κυριαρχία αναζητώντας τους λόγους για τους οποίους συμβαίνει αυτό και προτάσσοντας τη συμπερίληψη.

Ομιλήτριες :

Βαρβάρα Τραχανά (αναπληρώτρια καθηγήτρια Ιατρικής Βιολογίας - Κυτταρικής βιολογίας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Ελιάνα Καναβέλη (Περιοδικό Βαβυλωνία)

Χριστίνα Γεωργακοπούλου (Αντιεξουσιαστική Κίνηση Αθήνας)

Σάββατο 12 Απριλίου 19:00 στον Ελεύθερο Κοινωνικό Χώρο «αλτάι»(Θεμιστοκλέους 65-Εξάρχεια)

Διοργάνωση **Αντιεξουσιαστική Κίνηση Αθήνας**

Εκδήλωση :Το κρατικό έγκλημα στα Τέμπη δεν θα συγκαλυφθεί

και δεν θα ξεχαστεί – Τρίτη, 22 Απρίλη, στις 19:00, στο Παπαστράτειο Μέγαρο Αγρινίου

Η κοινωνία στο προσκήνιο!

Για αυτό το έγκλημα, την ευθύνη είχε και έχει τόσο το ίδιο το κράτος όσο και η εταιρεία που λειτουργεί τον σιδηρόδρομο. Ενώ οι μηχανές και τα βαγόνια των δύο τρένων διαλύθηκαν σε μία μετωπική και ολέθρια σύγκρουση, στις 28/2/2023, παίρνοντας μαζί τους, κυρίως νέους ανθρώπους, αμέσως μπήκε σε λειτουργία μία άλλη μηχανή, η κρατική μηχανή της συγκάλυψης, για να σπείρει την σύγχυση σε μετωπική σύγκρουση με τους συγγενείς, αλλά και με την κοινωνία ολόκληρη. Όμως τα πράγματα δεν πήγαν όπως επιθυμούσαν. Ό,τι κυλούσε υπόγεια εδώ και δύο χρόνια, έγινε ποτάμι που ξεχείλισε τόσο στις 26 Ιανουάριου όσο και στις 28 Φεβρουάριου του 2025.

Από τη στιγμή που η κοινωνία βγήκε στο προσκήνιο, η ευθύνη όλων μας είναι να μη συμβάλλουμε στην οπισθοχώρηση, στον κατευνασμό, στην αδράνεια της εσωστρέφειας ή στην ανάθεση σε τρίτους.

Η δικαίωση των δολοφονημένων αδερφών μας και η στήριξη των συγγενών τους είναι υπόθεση που μας αφορά όλους και όλες, και ό,τι είναι να γίνει θα γίνει με τη δική μας αλληλεγγύη, αλληλοβοήθεια και την ενεργό παρουσία και τώρα και μέχρι την δίκη.

Εκδήλωση την Τρίτη , 22 Απρίλη, στις 19:00, στο Παπαστράτειο Μέγαρο Αγρινίου
Θα τοποθετηθούν:

•**Μαρία Καρυστιανού** (Σύλλογος Συγγενών Θυμάτων Τεμπών)

•**Όλγα Χαρπίδου** (Συνήγορος Συγγενών)
•**Άρης Σταμάτης** (Πρώην μηχανοδηγός της Hellenic Train)
•**Άρης Χατζηγεωργίου** (Δημοσιογράφος της Εφημερίδας των Συντακτών)
•**Γρηγόρης Τσιλιμαντός** (Περιοδικό «Βαβυλωνία»)

Συντονίζει ο **Κώστας Γιαννόπουλος** Πρόεδρος του Εμπορικού Συλλόγου «Ο ΕΡΜΗΣ 1911»

Καλούμε όλους και όλες να βρεθούμε, με μια μαζική συμμετοχή, στην εκδήλωση, γιατί το έγκλημα των Τεμπών μας αφορά και οι νεκροί του μας ανήκουν.

Διοργάνωση: **Περιοδικό «Βαβυλωνία»**

Την εκδήλωση στηρίζουν ο **Εμπορικός Σύλλογος Αγρινίου «Ο ΕΡΜΗΣ 1911»** και ο **Γυμναστικός Φιλεκπαιδευτικός Σύλλογος «Παναιτωλικός»** (Ερασιτέχνης)

Οι μανάδες έχουν δίκιο!

Του Σταύρο Σταυρίδη
Πηγή
«Las cuchas tienen razón»: Οι μανάδες έχουν δίκιο! Ένα γκράφιτι στους τοίχους του Μεντεγίν στην Κολομβία. Οι μανάδες έχουν δίκιο! Τον περασμένο Γενάρη στην «Λα Εσκομπρέρα», μια χωματερή της Κομμούνας 13 στο Μεντεγίν βρέθηκαν λείψανα ανθρώπων σφαγιασμένων. Δολοφονήθηκαν βάρβαρα από τον κολομβιανό στρατό και τους παραστρατιωτικούς κατά τη διάρκεια της επιδρομής ενάντια στα αντάρτικα (Επιχείρηση Ωρίων το 2002), στην οποία πολλοί εκτελέστηκαν επί τόπου ή εξαφανίστηκαν, όπως συμβαίνει συχνά με τα μαζικά εγκλήματα που παράγονται από την αχαλίνωτη κρατική βία.
Οι μανάδες έχουν δίκιο. Ο δήμαρχος του Μεντεγίν έσβησε τα

γκράφιτι, επιχειρηματολογώντας πως ήταν αποπροσανατολιστικά και ασχήμαιναν την εικόνα της πόλης. Και κείνα ξαναγράφτηκαν ξανά και ξανά σε κάθε πόλη, σε κάθε δρόμο, σε κάθε τοίχο όλης της χώρας. Όπως γράφτηκαν και τα ονόματα των αδικοχαμένων του εγκλήματος των Τεμπών. Οι μανάδες έχουν δίκιο. Γιατί ήταν οι Mujeres Caminando por la Verdad (Γυναίκες που Περπατούν για την Αλήθεια) που έφεραν στο φως τα αποδεικτικά στοιχεία για αυτήν την ατιμώρητη βαρβαρότητα. Ήταν οι Γυναίκες που Περπατούν για την Αλήθεια, οι μανάδες των εξαφανισμένων, που 23 χρόνια αγωνίζονται για την αλήθεια, ήταν εκείνες που επέμεναν «να σκαφτεί συθέμελα η χωματερή», να ξεθαφτεί η αλήθεια και να αποδοθεί δικαιοσύνη. «Η Γη άρχισε να μιλάει» λένε. Μήπως όλα αυτά τα χρόνια του αγώνα, άκουγαν τα λόγια της Μάνας Γης που τους μετέφερε τη δύναμη της αλήθειας;
Οι μανάδες έχουν δίκιο. Όπως ο Μανάδες της Πλατείας Μάϊου, που χρόνια διαμαρτύρονται κάθε Πέμπτη, όλες τις Πέμπτες 48 χρόνια τώρα, μπροστά από το Προεδρικό Μέγαρο στο Μπουένος Άιρες, απαιτώντας δικαιοσύνη για τα «εξαφανισμένα» παιδιά τους, θύματα της δικτατορίας του Βιντέλα.
Οι μανάδες έχουν δίκιο στη σημερινή Παλαιστίνη όταν απαιτούν προστασία για τα παιδιά τους από τη γενοκτονική και δολοφονική μηχανή του Ισραήλ. Δική τους είναι η διεκδίκηση του δικαιώματος να ζουν στη γη όπου γεννήθηκαν. Δική τους και η απαίτηση τα παιδιά τους να ζήσουν σε ένα ελεύθερο και δίκαιο μέλλον.
Οι μανάδες έχουν δίκιο. Όπως οι μανάδες των Τεμπών. Ακούστε τη φωνή τους. Τη φωνή εκείνης που δύο χρόνια τώρα παλεύει να κρατήσει στη ζωή το παιδί της: «Σήμερα σκάστε όλοι οι πολιτικοί. Ουρλιάζουν οι μανάδες» είπε…. Και της μάνας των δίδυμων κοριτσιών που χάθηκαν: «δεν θα σταματήσουμε τον αγώνα, δεν θα τους αφήσουμε σε ησυχία μέχρι που θα χτυπάει η τελευταία φλέβα στην καρδιά μας». Ακούστε τα λόγια και μιας άλλης μάνας που συμπυκνώνουν τη δύναμη ενός αγώνα ανυποχώρητου: «Έχουμε όλοι βιώσει το σκληρό πρόσωπο της διάχυτης πλέον διαφθοράς. Ανακαλύψαμε δυνάμεις που πρωτύτερα αγνοούσαμε πως υπάρχουν. Ως μανάδες οφείλουμε να διαφυλάξουμε ότι απέμεινε από τα παιδιά μας, τη μνήμη τους, να επιφέρουμε την ασφάλεια για τα παιδιά που είναι στη ζωή κι αυτά που θα έρθουν στη ζωή… Απευθύνομαι στους φονιάδες των παιδιών μας. Προσβάλατε και φερθήκατε απαξιωτικά στους νεκρούς μας. Διαπράξατε τη μέγιστη ύβρι και θα λάβετε τα δέοντα μέσα από

τον παλμό της νέμεσης». Αυτές οι παθιασμένες και αποφασισμένες μανάδες είναι η φωνή όλων των πατεράδων και των οικογενειών των θυμάτων αυτού που αναμφίβολα είναι ένα κρατικό έγκλημα (συνδυάζοντας εγκληματική αμέλεια στην υποδομή ασφαλείας, αποφάσεις ιδιωτικοποίησης και διαφθορά). Η φωνή τους είναι δυνατή: ζητά δικαιοσύνη και αλήθεια, μια αλήθεια που βιάστηκαν να παραχώσουν οι κυβερνητικοί χειρισμοί με την καταστροφή αποδεικτικών στοιχείων και τη συγκάλυψη εγκληματικών πράξεων. Είναι οι μανάδες που απαιτούν δικαιοσύνη στο Μεξικό, οι Μανάδες Αναζητήτριες (Madres Buscadoras), που προσπαθούν, σκάβοντας με τα ίδια τους τα χέρια, να εντοπίσουν απομεινάρια των εξαφανισμένων παιδιών τους σε μαζικούς τάφους και να αποκαλύψουν εγκλήματα που διαπράχθηκαν από τους παραστρατιωτικούς των ναρκοκαρτέλ με την συνενοχή των αρχών. Είναι αυτές, μέλη της συλλογικότητας Αναζητήτριες Πολεμίστριες, που ανακάλυψαν πρόσφατα σημάδια μαζικής δολοφονίας και φούρνους-κρεματόρια σε ένα ράντσο στο Χαλίσκο, ένα μέρος που σκόπιμα «καθαρίστηκε» από τις αρχές μετά από συγκεκριμένους ελέγχους και παρά τις καταγγελίες που απαιτούσαν εκτεταμένες έρευνες.

Οι μανάδες έχουν πάντα δίκιο όταν εναντιώνονται στους πολέμους και όταν φροντίζουν τη ζωή, τη ζωή που γεννούν, τη ζωή που φτιάχνει τον κόσμο. Η δική τους αποφασιστικότητα στήριξε όλες τις κοινότητες της διασποράς, η δική τους συχνά βουβή δύναμη στήριξε τα καραβάνια της μετανάστευσης και τα συσσίτια της συλλογικής επιβίωσης σε δύσκολους καιρούς και απέναντι σε σκληρούς ανθρώπους.

Οι μανάδες έχουν δίκιο όταν απαιτούν δικαιοσύνη. Όταν κατηγορούν τους ισχυρούς ότι φέρνουν το δίκιο στα δικά τους μέτρα. Όταν αντιτίθενται σε εκείνους που διαστρεβλώνουν την αλήθεια, σε εκείνους που διαβάλλουν όσους και όσες αμφισβητούν την παντοδυναμία τους. Το δίκιο των μανάδων δεν μπορεί να παραχωθεί όμως. Η δύναμή του δεν οφείλεται σε κάποιο συσχετισμό δυνάμεων, αλλά αντλεί από μια βαθιά πηγή, την ίδια τη ζωή. Τη ζωή ως αξίωση συλλογικής αξιοπρέπειας και όχι μόνο ως βιολογικό φαινόμενο. Τη ζωή ως αξίωση ελευθερίας και ισότητας ανάμεσα σε εκείνους και εκείνες που την φέρουν. Τη ζωή ως προϋπόθεση κάθε αγώνα για μια χειραφετημένη κοινωνία.

Οι μανάδες έχουν δίκιο γιατί εκείνες μπόρεσαν στους αγώνες τους να μετατρέψουν τη φροντίδα σε δύναμη αλληλεγγύης, να κάνουν την περίφημη διακηρυκτική αδελφότητα της Γαλλικής

Επανάστασης καθημερινή πράξη. Γεννούν αδέλφια οι μανάδες όπως αδέλφια γεννούν οι συλλογικές προσπάθειες για έναν άλλο κόσμο δίκαιο.
Οι μανάδες ξέρουν το θάνατο. Ξέρουν την κραυγή της απόγνωσης, τους σκοτεινούς φόβους της απελπισίας. Το έζησαν στην Κατοχή, το έζησαν στα στρατόπεδα συγκέντρωσης και εξορίας, στα αποικιακά γκέτο, στους προσφυγικούς καταυλισμούς και στις κλεμμένες γαίες των ιθαγενών λαών. Συχνά είχαν δίπλα τους και φρόντιζαν τα ανήλικα παιδιά τους. Και τον περιφρόνησαν το θάνατο και αρνήθηκαν την απελπισία. Γιατί το δίκιο τους δεν μπορέσαν να το πνίξουν οι ισχυροί, όσο ισχυροί και να ‘ταν, όσο ικανοί και να ‘ταν στην παραπλάνηση και την εξαπάτηση κάποιων με τις απατηλές υποσχέσεις τους.
Οι αγώνες των μανάδων συχνά είναι αθέατοι. Αγνοημένοι από τους ιστορικούς, υποτιμημένοι από τους πολιτικούς του συστήματος και απαξιωμένοι από τους ρατσιστές κάθε είδους. Ξεγλιστρώντας ανάμεσα σε δυνάστες και δυναστικούς νόμους, πλαγιοκοπώντας περιορισμούς και φαινομενικά αξεπέραστα εμπόδια, πάντα έβρισκαν τρόπους να εξασφαλίζουν τη ζωή εκείνων που φρόντιζαν. Αλλά και τις στιγμές που επέλεγαν ή οι περιστάσεις τις ανάγκαζαν δε δίστασαν να βγούνε μπροστά. Να αρνηθούν την υποταγή, να θυσιαστούν.
Οι μανάδες που αναζητούν την αλήθεια και τη δικαιοσύνη έχουν δίκιο. Κι όπως λέει ο Εξεγερμένος Καπετάνιος Μάρκος των ζαπατίστας: «Αναζητήστε τις αναζητήτριες της αλήθειας και του δίκιου. Μου περνάει από το μυαλό ότι ίσως αναζητούν και ένα άλλο αύριο. Και αυτό, φίλοι και εχθροί, είναι να αγωνίζεσαι για τη ζωή….»…
Υ.Γ. Ευχαριστούμε τον Σταύρο Σταυρίδη για το κείμενο και την Ευγενία Μιχαλοπούλου για την μετάφραση.

Η αυτονομία εν συγκρούσει

Του Adrian Wohlleben

Μετάφραση Λία Γυιόκα

Στο ακόλουθο δοκίμιο, που δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά στο νέο περιοδικό του Woodbine μόνο για έντυπο, The Reservoir, ο Adrian Wohlleben υποστηρίζει ότι πρέπει να δώσουμε χώρο για μια τρίτη έννοια του όρου "αυτονομία". Ενώ οι δύο παραδοσιακές έννοιές του αναφέρονται ποικιλοτρόπως στην υλική ανεξαρτησία ή στην αυτονομοθέτηση, αυτό που ο Wohlleben αποκαλεί "στρατηγική αυτονομία" είναι νοητό μόνο μέσα από μια δυναμική ενεργού και συνεχούς αγώνα. Όπως το θέτει ο συγγραφέας, αυτό που αμφισβητείται είναι "η ικανότητα να σπάσει κανείς το πλαίσιο μιας σύγκρουσης ενώ την πολεμά, να αλλάξει το πρόβλημα γύρω από το οποίο εξαρτάται η καταληπτότητα της σύγκρουσης, και ως εκ τούτου να πάρει την πρωτοβουλία".

Από τη δυτική παράδοση κληρονομήσαμε δύο σημασίες της λέξης αυτονομία: Κατανοούμε την αυτονομία είτε ως αυτορύθμιση, είτε ως αυτοαναπαραγωγή.

Σύμφωνα με την πρώτη σημασία, ο όρος εν γένει σηματοδοτεί την ελεύθερη βούληση ή την ελεύθερη επιλογή, μια πράξη αυθόρμητης, εθελούσιας υπακοής του ορθολογικού υποκειμένου. Η σημασία αυτή έχει αποχρώσεις τόσο αρνητικές όσο και θετικές. Αρνητικές, στον βαθμό που η αυτονομία αναφέρεται στο πεδίο εκείνο της εμπειρίας που δεν υπόκειται σε ετερόνομες δυνάμεις πέρα από τον έλεγχο του υποκειμένου, είτε με τη μορφή φυσικών δυνάμεων που υπαγορεύουν τις επιθυμίες μου (των νόμων δηλαδή της φύσης), είτε με τη μορφή των αυθαίρετων προτιμήσεων άλλων ανθρώπων. Ενώ ως προς το θετικό της πρόσημο, δεδομένου ότι είμαι πιο ελεύθερος όταν υπακούω μόνο τον εαυτό μου, η αυτονομία συνδυάζει τον "εαυτό" και τον "νόμο" σε μία πράξη με την οποία ανακαλύπτω πρακτικές αρχές δράσης μέσα μου και τις ακολουθώ, αρχές που μπορούν να θεωρηθούν "νόμοι της ελευθερίας".

Σύμφωνα με τη δεύτερη και κάπως παλαιότερη έννοια, αυτονομία σημαίνει υλική αυτοδυναμία ή ανεξαρτησία. Διαθέτουμε τα απαραίτητα μέσα για να διασφαλίσουμε τη βασική αναπαραγωγή της

ζωής μας χωρίς να χρειάζεται να πουληθούμε σε άλλους; Αυτή η έννοια του όρου εκτείνεται πίσω στα δικαιώματα συλλογής στο όγδοο βιβλίο της Παλαιάς Διαθήκης (Ρουθ), καθώς και στις συγκρούσεις γύρω από τα "κοινά" και τα δικαιώματα διαβίωσης, από τη Magna Carta μέχρι τα πρώιμα άρθρα του Μαρξ για την κλοπή της ξυλείας. Εδώ η αυτονομία δεν έχει να κάνει τόσο με την ανακάλυψη κανόνων ελευθερίας που δεσμεύουν όλα τα ελεύθερα και λογικά όντα μέσω της "επικράτειας των σκοπών" όσο με την επίτευξη ενός βαθμού οικονομικής και εδαφικής ανεξαρτησίας που μας επιτρέπει να ζούμε χωρίς να γονατίζουμε ή να πουλιόμαστε για μισθό: ποιο είναι το υλικό όριο πέρα από το οποίο δεν χρειάζεται να βασίζομαι σε εχθρικές δυνάμεις για να επιβιώσω;

Οι δύο αυτές ερμηνείες δεν διαχωρίζονται πάντα εύκολα. Τα μοντέλα μας για την κατανόηση του κοινωνικού ανταγωνισμού τείνουν να ταλαντεύονται μεταξύ των δύο σημασιών της αυτονομίας. Η "καμπύλη J", για παράδειγμα, δημοφιλές νοητικό εργαλείο, ειδικά των θεωρητικών της κρίσης, μας λέει ότι οι εξεγέρσεις πυροδοτούνται από τη σχετικά αιφνίδια αποσταθεροποίηση, ή από τη αποστέρηση της μιας είτε της άλλης έννοιας της αυτονομίας: δηλαδή από την απότομη απώλεια δικαιωμάτων ή της κοινωνικής θέσης, ή αλλιώς, από την ταχεία αύξηση της τιμής του ψωμιού ή των καυσίμων.

Χωρίς να αγνοήσουμε καμία από τις δύο "κανονικές" αυτές ερμηνείες,της έννοιας της αυτονομίας, είναι καιρός να επιτρέψουμε την ανάδυση μιας τρίτης. Ενώ η πρώτη ερμηνεία αναφέρεται στην εσωτερική μας ελευθερία και η δεύτερη στη (σχετική) υλική ανεξαρτησία, η τρίτη νοείται μόνον εντός της δυναμικής του ενεργού και διαρκούς αγώνα.

Υπάρχει ένας τροπισμός της αυτονομίας που αφορά ειδικά εξεγέρσεις και καταστάσεις πολιτικής πόλωσης μεταξύ αντιμαχόμενων δυνάμεων. Προτείνω να ονομάσουμε "στρατηγική αυτονομία" την ικανότητα να υπερβαίνουμε το πλαίσιο μιας σύγκρουσης ενόσω την πολεμάμε, να αλλάζουμε το πρόβλημα γύρω από το οποίο περιστρέφεται η κατανοησιμότητα της σύγκρουσης, να λαμβάνουμε δηλαδή την πρωτοβουλία. Το θέμα είναι να

διεκδικήσουμε και να διατηρήσουμε έναν καθοριστικό ρόλο στο επίπεδο διαμόρφωσης του νοήματος αυτού καθεαυτού, στη συγκρότηση της μεροληψίας που συνδέει ή διαφοροποιεί τον φίλο, τον εχθρό και τον "σύμμαχο".

Ας θυμηθούμε πώς, μέσα σε λίγες εβδομάδες, το κίνημα των Κίτρινων Γιλέκων ξεπέρασε κάθε αναφορά στον "φόρο καυσίμων"- ή πώς το viral σύνθημα "πολύ λίγο, πολύ αργά" της εξέγερσης του Χονγκ Κονγκ το 2019 αποκάλυψε τη ρήξη και τη μετάλλαξη που είχε υποστεί ο αγώνας. Η ταχεία κλιμάκωση και η διολίσθηση της σύγκρουσης επισκίασαν τα αρχικά αιτήματα του κινήματος, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί ένα ευρύτερο, πιο σύνθετο πλαίσιο με όρια ασαφή. Σε γενικές γραμμές, άπαξ και μετατοπιστούν οι νοητικές συντεταγμένες της σύγκρουσης, δεν υπάρχει επιστροφή.

Αν έχει νόημα να μιλάμε για τέτοια σημεία μετάλλαξης ή απόσχισης ως μια μορφή "αυτονομίας", είναι γιατί φανερώνουν μιαν ικανότητα, εγγενώς συλλογική, να διατηρούν την πρωτοβουλία, να αποτελούν δύναμη μετασχηματισμού σε μια εξελισσόμενη δυναμική. Όποιος καθορίζει το πλαίσιο μιας σύγκρουσης υποχρεώνει όλες τις εμπλεκόμενες δυνάμεις να αντιδράσουν και να ακολουθήσουν. Ομοίως, όταν μια εξέγερση υπερβαίνει τους όρους μέσω των οποίων καταλύθηκε, όσοι επιθυμούν να την καθυποτάξουν πρέπει πρώτα να διεκδικήσουν το νόημα του ανταγωνισμού και να συμμετάσχουν σε αυτό. Στη Γαλλία και το Χονγκ Κονγκ, καθώς το πλαίσιο της ασυμφωνίας άρχισε να διευρύνεται και να μεταλλάσσεται, το κράτος άρχισε να επιχειρεί μανιωδώς να εντοπίσει "ηγέτες" ή "εκπροσώπους", με την ελπίδα να εξασφαλίσει μεσολαβητές με τους οποίους θα μπορούσαν να σταθεροποιηθούν νέα αιτήματα, νέοι όροι για τη λήξη των εχθροπραξιών. Η κατάσταση ξέφυγε τόσο από τον έλεγχο, που ο Εμμανουέλ Μακρόν αναγκάστηκε να ταξιδέψει σ' όλη τη χώρα και πραγματοποιήσει συναντήσεις με δημάρχους, μόνο και μόνο για να αποκαταστήσει την παρουσία του, σε μια περιοδεία όπου αντιμετώπιζε συνεχώς αμηχανία και αποτυχία.

Η έννοια της στρατηγικής αυτονομίας υπονοεί ότι στο πλαίσιο οποιασδήποτε δεδομένης κοινωνικής πόλωσης, αναπόφευκτα

προκύπτει μια σύγκρουσης σχετικά με το νόημα της σύγκρουσης. Είναι κρίσιμο λάθος να θεωρούμε τα κινήματα έτοιμες και τελειωμένες αφηγήσεις που πρέπει είτε να αποδεχτούμε είτε να απορρίψουμε. Είναι γεγονός ότι, συνειδητά ή ασυνείδητα, κάθε πραγματική πολιτική ρήξη εμπεριέχει μια θεωρητική αντιπαράθεση σχετικά με τις ίδιες τις συντεταγμένες της διαφωνίας, μια προσπάθεια δηλαδή να αναγκαστεί η άλλη πλευρά να αναγνωρίσει το ίδιο το ζήτημα της μη αναγνώρισης, και έτσι να καταλάβει το έδαφος του διαζυγίου μας. Όποια πλευρά διατηρεί το πάνω χέρι σε αυτή τη μάχη, θα υπαγορεύει γενικά, όχι μόνο τις ενέργειες, το ρεπερτόριο των τακτικών και τους στόχους της πόλωσης, αλλά και τον ορίζοντα λόγου που καθορίζει τι μετράει ως νίκη, με τι μοιάζει η "νίκη", ακόμη και, σε σημαντικό βαθμό, ποια είναι η ιδέα της ευτυχίας που προτάσσει ο αγώνας. Ενώ η πιστή καταγραφή του γεγονός είναι σημαντική μετά την ολοκλήρωσή του (τότε που θα αμφισβητείται πια και η ίδια του η μνήμη), όσο το παράθυρο παραμένει ανοιχτό, η προτεραιότητα πρέπει να δίνεται στη δυνατότητα για απόδραση, για διεύρυνση, ακόμη και για την προδοσία των καταβολών του!

Η στρατηγική αυτονομία προκύπτει τις στιγμές που καταφέρνουμε να δημιουργήσουμε ένα νέο πρόβλημα, με άλλα λόγια: μια επαναξιολόγηση του σημαντικού και του ασήμαντου, του ανεκτού και του αφόρητου. Τότε τα όρια της συζήτησης μετατοπίζονται και επιτρέπουν την συμπερίληψη νέων στοιχείων σύνθεσης.

Η αυτονομία με την τρίτη αυτή έννοια, λοιπόν, δεν σχετίζεται ούτε με την υλική ανεξαρτησία ούτε με την νομική αυτοδιάθεση, αλλά με την αναπόφευκτα συλλογική ικανότητα διατήρησης της πρωτοβουλίας στο υψηλότερο επίπεδο του πολέμου, με την ικανότητα δηλαδή να υπαγορεύουμε τη φύση της ίδιας της σύγκρουσης και να την εντάσσουμε σε ένα νέο σύστημα αξιών, στη δική μας αντίληψη για την εξουσία και την ευτυχία.

Ένα πλεονέκτημα αυτού του ορισμού είναι ότι μας επιτρέπει να κατονομάσουμε έναν βασικό τρόπο με τον οποίο τα κινήματα πεθαίνουν, χάνουν την ορμή τους ή καταλήγουν αφομοιωμένα και παροπλισμένα. Η αδυναμία των κινημάτων να αμφισβητήσουν και να

υπερβούν τα δεδομένα πλαίσια του αγώνα τους τα καταδικάζει να προσκρούσουν στα όριά τους (είτε μέσω της νίκης, είτε μέσω της ήττας).Τότε, δεν υπάρχουν πολλά περιθώρια κίνησης: Είτε θα διασπαστούν εσωτερικά, είτε θα υποκύψουν σε κάποια αφομοιωτική ανασυγκρότηση.

Η συνοχή της ZAD στο Notre-dame-des-Landes, για παράδειγμα, εξαρτήθηκε από τον χρονικό ορίζοντα της κατασκευής του αεροδρομίου. Ωστόσο, παρά τη σφοδρότητα, την εφευρετικότητα και την άνευ προηγουμένου διάρκειά του, το κίνημα δεν μπόρεσε ποτέ να εκτοξευθεί πραγματικά σε έναν αγώνα που να υπερβαίνει τον έως τότε εαυτό του. Αποτέλεσμα: Όταν το κράτος απέσυρε το αεροδρόμιο από την εξίσωση, το κίνημα βρέθηκε χωρίς αντικείμενο, έχασε το πλαίσιο που του επέτρεπε να ξεπερνά τις εσωτερικές του αντιφάσεις, αφήνοντάς το πολύ πιο ευάλωτο στην έξωθεν καταστολή [1].

Το άδειασμα του ορίζοντα μετά τη νίκη της ZAD διάνοιξε τη σχισμή που επέτρεψε την εξωτερική επίθεση στο κίνημα, η εξέγερση του Τζορτζ Φλόιντ αντιμετώπισε ένα παρόμοιο όριο, απλώς με αντίστροφη σειρά. Μια πρώιμη νίκη, που δεν μπορούσε όμως να επαναληφθεί, άφησε το κίνημα θνησιγενές, προκαλώντας τον καιροσκοπικό του αναπροσανατολισμό. Η εξέγερση ξεκίνησε ως κύμα ισοπέδωσης και κατάργησης της αστυνομίας που ενοποιήθηκε υπό έναν και μοναδικό πρακτικό στόχο: να καταστραφούν οι χώροι όπου οργανώνεται η αστυνομική βία – τμήματα, αστυνομικές διευθύνσεις, δικαστήρια – καθώς και τα περιπολικά και οι κλούβες που τη μεταφέρουν… και μετά, να επιβεβαιωθεί η απουσία της με λεηλασίες, βανδαλισμούς και γιορτέες. Ωστόσο, μετά τις πρώτες πέντε ημέρες, όταν η νικηφόρα πολιορκία στη Μινεάπολη δεν μπόρεσε να μεταδοθεί αλλού και η αστυνομία κατέκτησε ξανά τους δρόμους, η δυνατότητα μιμητικής επιμόλυνσης του πραγματικού κινήματος προσέκρουσε στα βαλλιστικάτου όρια, απογυμνώνοντάς το από τον πρακτικό του προσανατολισμό και αφήνοντας τη σύγκρουση στο έλεος της απροσδιοριστίας. Σε αυτή την απουσία ορίζοντα μπόρεσε να παρέμβει ένας μηχανισμός του κοινωνικού κινήματος και να αναδιαμορφώσει τη φύση της

σύγκρουσης, μετατρέποντάς την από κύμα επιθέσεων καταστροφής σε διαλεκτικές πολιτικές διεκδικήσεις κατάργησης, όπου οι ακτιβιστές, μιλώντας στο όνομα της εξέγερσης, επιδίωξαν διάλογο με τους κυβερνώντες και τους θεσμούς και απαίτησαν από αυτούς να εφαρμόσουν τις λεγόμενες "μη ρεφορμιστικές" μεταρρυθμίσεις [2].

Η αναπλαισίωση αυτή της σύγκρουσης αποκατέστησε το δικαίωμα στον πολιτικό διάλογο που είχε αφαιρεθεί από το πρώτο κύμα της εξέγερσης, αναγκάζοντας τους επαναστάτες να προσαρμόσουν τις στρατηγικές τους. Ενώ προηγουμένως ήταν δυνατό να κινηθεί κανείς στο κύμα της κατεδάφισης και της καταστροφής, τώρα κατέστη αναγκαία η παρέμβαση στον τελετουργικό μηχανισμό του κοινωνικού κινήματος, προκειμένου, όπου ήταν δυνατόν, να διευρυνθεί ή να σπάσει το πλαίσιό του.

Όπως συνέβη κατά τη διάρκεια του κινήματος Loi travail της Γαλλίας το 2016, έγινε προσπάθεια να μεταδοθεί ένας ιός στην πλατφόρμα του κοινωνικού κινήματος με την ελπίδα να προξενηθούν λιποταξίες από τις τάξεις της Αριστεράς. Το 2020, αυτός ο ιός πήρε τη μορφή μιας κουλτούρας της "πρώτης γραμμής", κατά τα πρότυπα του Χονγκ Κονγκ, που είχε απεδαφικοποιήσει τις τακτικές του μαύρου μπλοκ από το αναρχικό περιβάλλον και κυκλοφορούσαν ελεύθερα στην παγκόσμια εργαλειοθήκη των ακτιβιστικών τακτικών. Φυσικά, οι μιμητικοί τροπισμοί που δεν αναπτύσσονται οργανικά αλλά πρέπει να εγχυθούν ή να μεταδοθούν σε ένα εχθρικό περιβάλλον συναντούν αναγκαστικά τα γνωστά εμπόδια: τον τακτικό φετιχισμό, τον σκέτο ακτιβισμό, τη ένδεια των ηθικών και στρατηγικών οριζόντων, κ.λπ. Μερικές φορές αυτά μπορούν να ξεπεραστούν, και η εξάπλωση των ριζοσπαστικών δράσεων στο δρόμο είναι σε θέση να αποκρούσει ή να φράξει το δρόμο σε εχθρικές "αντιποιήσεις αρχής" – για παράδειγμα, όταν η λεηλασία των καπιταλιστικών βιτρινών κατά τη διάρκεια του κινήματος των Κίτρινων Γιλέκων κατέστησε αδύνατον για την ακροδεξιά να μεταστρέψει το κίνημα προς τους σκοπούς της. Άλλες φορές καμία κλιμάκωση δεν αρκεί για να αποτρέψει τη μεταστροφή σ' ένα

πλαίσιο σύγκρουσης άδοξο και άσχετο, και τότε καλύτερα να μην χάνουμε τον χρόνο μας.

Όπως έχουμε μάθει να αποκαλούμε “κομμουνισμό του κινήματος” τη μοριακή παραγωγή τόπων κοινής ζωής στις σύγχρονες εξεγέρσεις (πλατεία Ταχρίρ, πάρκο Γκεζί, κ.λπ.) υπάρχει παράλληλα και ο “βιταλισμός του κινήματος” που πρέπει να καλλιεργηθεί και να επεκταθεί. Για να γίνει αυτό οφείλουμε να μην θεωρούμε 21 ποτέ δεδομένο ή λήξαν το πλαίσιο ενός κινήματος ή μιας σύγκρουσης. Αντίθετα, πρέπει να στρέφουμε την προσοχή μας στη δυνατότητα για παρεκκλίνουσες μεταλλάξεις που ξεφεύγουν και διαρρηγνύουν τις συντεταγμένες κάθε αγώνα, ξεκλειδώνοντας δυνάμεις αρχικά άδηλες και κρυμμένες. Αυτήν την αυτονομία βιώνουμε μόνο τη στιγμή που θέτουμε τις αντιλήψεις μας σε κίνδυνο εμπλεκόμενοι σε ανίερες συμμαχίες, όταν συνδεόμαστε και αγωνιζόμαστε με ομάδες ανθρώπων που μπορεί να μη συμμερίζονται την άποψή μας, που μας βγάζουν από τη βολή μας.

***

[1]. Βλ. Adrian Wohlleben, “Memes without End,” Ill Will, May 2021.

[2]. Βλ. Mauvaise Troupe, “Victory and its Consequenc- es,” Liaisons 2.

“Το Ουρλιαχτό”

Του Νώντα Σκυφτούλη

Πέρασαν 8 δεκαετίες από το κορυφαίο κρατικό έγκλημα του

Άουσβιτς και αντί του συνεχούς περιορισμού των λειτουργιών του κράτους, έχουμε την αύξηση και την διεύρυνση της κρατικής ισχύος, την συγκεντρωποίηση της εξουσίας και την ενίσχυση της γραφειοκρατικής ιεραρχίας. Η συνέπεια αυτής της διαδικασίας είναι η απρόσκοπτη άσκηση των παραδοσιακών προνομίων του ως Κυρίαρχου, της κατάστασης εξαίρεσης των έκτακτων διαταγμάτων, καθώς και το δικαίωμά του στην επιβολή του καθεστώτος έκτακτης ανάγκης.

Βλέπουμε ότι η αίσθηση αυτή της παντοδυναμίας του κράτους ως Κυρίαρχου δεν οφείλεται μόνο στην καταστολή και στον καπιταλισμό, αλλά στον κοινωνικό και ατομικό τεμαχισμό κάθε δεσμού και στην παρεπόμενη εσωτερίκευση της συνακόλουθης ιδεολογίας του κρατικού νεοφιλελευθερισμού σε όλα τα πεδία. Η συναίνεση που αποσπά ο σύγχρονος κρατισμός από την κοινωνία είναι το μεγαλύτερο κεφάλαιο ισχύος που ξεπερνά σε σημασία κι αυτό το ίδιο το Κεφάλαιο.

Εκών άκων το άτομο μέσα απο την ανισορροπία της σχέσης του με το συλλογικό, αποδρά και μετατρέπεται σε μοναχικό ιδιώτη που αναζητά "διά του πολέμου όλων εναντίον όλων" την ασφάλεια και το δεσμό, στο κράτος. Η φευγαλέα και τουριστική σχέση με κάθε τι συλλογικό συγχρονίζονται με τις εξίσου φευγαλέες ταυτότητες και τον καταναλωτισμό των εμπειριών, υπονομεύοντας την συνείδηση και την πραγμάτωση της επιθυμίας.

Βλέπουμε ότι οποιαδήποτε αντιπολιτευτική πολιτική ή ιδεολογική στρατηγική εξόδου ή ενσωμάτωσης, ριζοσπαστική ή μεταρρυθμιστική, ανταγωνιστική ή διαχειριστική βρίσκεται στα όρια του Κοινωνικού Κράτους, το οποίο όχι μόνο δεν ξεπερνάει το κράτος, αλλά το θεωρεί στόχο της τελικής μάχης και αυτό γίνεται συνειδητά ή ασυνείδητα. Είτε από ανεπάρκεια είτε από επιλογή, το Κοινωνικό κράτος έχει αντικαταστήσει στον αισθητό κόσμο όλες τις μεγάλες αφηγήσεις του προηγούμενου μοντέλου κοινωνικού συστήματος και οι οποίες χρησιμοποιούνται σαν προπέτασμα.

Βλέπουμε την επίκληση του "Κοινωνικού" κράτους και την ρητή

ψευδοαναπόλησή του από την αριστερά να συμπαρασύρει όλες τις εκδοχές και τα κινήματα. Ακόμα και η αναγωγή των δικαιωμάτων στο κοινωνικό κράτος προσδίδει περαιτέρω ισχύ στο κράτος. Ενώ το "Κοινωνικό" κράτος δημιουργήθηκε για να τονώσει την αγοραστική δύναμη και την ανανέωση του εμπορεύματος, "αναλαμβάνει" και άλλες, επιπρόσθετες λειτουργίες, αφαιρώντας τες από την κοινωνία.

Σήμερα, το κράτος εγκαταλείπει τον τομέα της παραγωγής με γρήγορους ρυθμούς ή με πιο αργούς, ανάλογα με τις αντιδράσεις και κρατά τις βασικές δομές της ύπαρξής του: κυβέρνηση, δικαιοσύνη, αστυνομία και ως ένα βαθμό τον στρατό, την υγεία και την εκπαίδευση, μα πάνω απ' όλα την φορολογία, που είναι και ο πρώτος θεσμός της γέννησής του. Η ενίσχυση της κυριαρχίας του θα πρέπει να τονιστεί και στο γεγονός πως δύο φορές μέσα σε δέκα χρόνια έσωσε το σύστημα. Μία με την οικονομική κρίση του '11 και άλλη μία με την πανδημία, που χωρίς το κράτος το σύστημα θα είχε καταρρεύσει.

Βλέπουμε τα κινήματα εγκλωβισμένα στη διαλεκτική της εξουσίας και με τις δύο μορφές τους, δηλαδή και με το αφηγηματικό και με το αισθητό. Μέσα από την αφαίρεση και μέσα από τον διακαιωματισμό, ο οποίος, ναι μεν αίρει την κατάσταση εξαίρεσης, αλλά διευρύνει, διαμέσου της ανάθεσης, την εξουσία του κράτους.

Βλέπουμε αναρχικές, αυτόνομες και άλλες ομάδες του κινηματικού χώρου να δανείζονται κρατικές ιδεολογίες που υπήρξαν καθεστωτικές και αναμορφωτικές κρατικών ιδρυμάτων και κυρίαρχες στο μισό πλανήτη, όπως είναι ο μαρξισμός-λενινισμός, να συμπληρώνουν τα προτάγματα τους ακρωτηριάζοντας κάθε ελπίδα τους για κοινωνική αναπαραγωγή και δυνατότητα για επέκταση της κριτικής στη σύγχρονη κυριαρχία.

Βλέπουμε το σύγχρονο και ουσιαστικό δικαιωματικό, το οικολογικό, το αποσπασματικό ατομικό δικαίωμα, σε μια ατέρμονη αναπαραγωγή, παγιδευμένο στη διαλεκτική της εξουσίας. Όσο πιο πολύ ανταποκρίνεται θετικά το κράτος, τόσο περισσότερο

αποπολιτικοποιούνται τα κινήματα και περιορίζονται στη διευθέτηση στο περιθώριο του δημόσιου χώρου.

Βλέπουμε την εύκολη πτώση του ατόμου στην ιδιωτικότητα ή στη συμμετοχή για φευγαλέες ταυτότητες, ιδεολογικές κατασκευές και αποσπασματικές εμπειρίες, υπονομεύοντας την συνείδηση και την πραγμάτωση της επιθυμίας. Γι' αυτό βλέπουμε τον σύγχρονο φιλελευθερισμό να ξεπερνά με κυνικότητα τον κλασσικό φιλελευθερισμό σε κοινωνικό δαρβινισμό και σε ελευθερία αλληλοεξουδετέρωσης. Έτσι εξηγούμε την αγωνιώδη κυρίαρχη προσπάθεια για την αποδόμηση και απαξίωση κάθε τι συλλογικού, κοινωνικού, ακόμη και του μικρότερου πυρήνα κοινωνικής συνεύρεσης.

Βλέπουμε αρκετούς διπλανούς μας να μην μπορούν να αντιληφθούν ότι το κράτος προσλαμβάνει ισχύ από οποιαδήποτε ιδεολογία, δόγμα, σύστημα σοσιαλιστικό, κομμουνιστικό ή φιλελεύθερο και παρόλα αυτά, γεμίζουν τα αφηγήματά τους με τέτοιου είδους παραδοσιακές κατασκευές.

Βλέπουμε, όμως, ότι εδώ και 30 χρόνια σε όλο τον πλανήτη, όλα τα κινήματα των από κάτω που αναδύονται, έχουν υιοθετήσει την οριζοντιότητα, την αντιιεραρχία, την άμεση δημοκρατία και ο τρόπος αυτός είναι πλέον καθολικός, κοινωνικά και πολιτικά. Οι μεγάλες εξεγέρσεις του Δεκέμβρη του '08 στην Ελλάδα, τα προαστιακά και τα κίτρινα γιλέκα στη Γαλλία, το Occupy στην Αμερική και η εξέγερση στη Χιλή. Ενώ, τα εδαφικοποιημένα προτάγματα των Ζαπατίστας και της Ροζάβα είναι οι πιο έμπρακτες σημασίες για την κοινωνική απελευθέρωση.

Εάν θεωρούμε την **αντιεξουσιαστική κριτική και όχι την "αντιεξουσιαστική" ιδεολογία** επίκαιρη και χρήσιμη, θα πρέπει να έχουμε σαν προτεραιότητα την κριτική στην διαχωρισμένη Εξουσία και στην Εξουσία σαν κοινωνική σχέση, που σαν δομές παράγουν και αναπαράγονται από τις εκάστοτε σχέσεις κυριαρχίας, πολιτικές οικονομικές, αισθητικές. Προσθέτοντας ότι στις μέρες μας, η αναγκαιότητα της αντιεξουσιαστικής κριτικής είναι εκ των ων ουκ άνευ. Αλλά αυτό χρειάζεται να το

αποδείξουμε.

Το υπερκαπιταλιστικό μοντέλο πολιτικής διαχείρισης και η έξοδος

Όλοι έχουν διαπιστώσει ότι τα φορντικά μοντέλα και τα τεϊλοριστικά σχεδιαγράμματα είχαν αποσυρθεί μαζί με τον καταμερισμό και την εξειδίκευση και μαζί με την πρωτοκαθεδρία των συντελεστών και υποκειμένων που τα στήριζαν. Η παραδοσιακή Βιομηχανική κοινωνία έδωσε οριστικά τη σκυτάλη στον νέο καπιταλισμό, στις καινούργιες σχέσεις εκμετάλευσης και κυριαρχίας. Είμαστε πλέον μάρτυρες ενός υπερκαπιταλιστικού συστήματος, που, παρά τις ενδοκαπιταλιστικές αντιθέσεις, παράγει και επιβάλλει μια πολιτική διαχείρισης καθολική για όλα τα επιμέρους κρατικά πεδία, εδάφη και σε μητροπολιτικό και σε περιφερειακό επίπεδο. Διαμέσου των πολυεθνικών και του χρηματιστηριακού κεφαλαίου παράγεται μία πολιτική και πέραν της οικονομικής, η οποία εγκαθίσταται σαν καθολικά αποδεκτή. Αυτό που άρχισε με την αυτοματοποίηση, ολοκληρώθηκε με την ορμητική έφοδο των **αποθηκευτικών**, **εφοδιαστικών** και **τροφοδοτικών** πολυεθνικών, συγκεντρώνοντας το μοντέλο παραγωγής, διανομής και κατανάλωσης και εκτοπίζοντας το άτομο από την αγορά και το δημόσιο χώρο, τοποθετώντας το αποκλεισμένο και έγκλειστο στο σπίτι του. Στην ήδη εξατομικευμένη ιδιωτικότητα, ενισχύουν τον διαχωρισμό, παράγοντας ένα νέο ανθρωπολογικό τύπο τεμαχισμένο και μοναχικό. Η διάλυση της ζωής και των κοινωνικών δεσμών είναι παράλληλη με τη συσσώρευση κρατικής ισχύος και με την πλήρη επιβολή του κρατισμού ως μοναδικής λύσης οργάνωσης της κοινωνίας.

Ταυτόχρονα, η **Μισθωτή Εργασία** έχει διαλυθεί, όπως έχει διαλυθεί η κοινωνία, το άτομο, η ίδια η ζωή. Ο τεμαχισμός, η ελαστικότητα, η μερικότητα, η αποσπασματικότητα αποτελούν το πλαίσιο του επελαύνοντος νέου Καπιταλισμού και είναι τα στοιχεία που τροφοδοτούν με ισχύ τον νέο Κρατισμό. Αν η

μισθωτή εργασία ήταν υπεύθυνη για την σχετική αλλοτρίωση του εργάτη, οι σύγχρονες μορφές εργασίας είναι υπεύθυνες για τη μετατροπή του σε ατομικό «νομά», απολύτως διαχωρισμένο από το αντικείμενο της εργασίας του, χωρίς κανένα αναφαίρετο δικαίωμα και χωρίς καμιά αναφαίρετη νομική κατοχύρωση, παρά μόνο την υποχρέωση καταβολής χρημάτων για την εργασία του. Αυτό, με όλες τις ερμηνευτικές από όπου κι αν προέρχονται, ονομάζεται Εγχρήματη Δουλοπαροικία. Αν ο αφέντης στην φεουδαρχική δουλοπαροικία είχε την μοναδική υποχρέωση της καταβολής τροφής στον εξαρτώμενο δουλοπάροικο, ο σύγχρονος Καπιταλισμός κρατά αυτή την υποχρέωση σε χρήμα.

Ό,τι συμβαίνει σήμερα με τη μισθωτή εργασία, συμβαίνει επειδή η Εργασία ως παραγωγική δύναμη έχει εκτοπιστεί από την αγία δυάδα της συσσώρευσης (Κεφάλαιο-Εργασία) και τη θέση της πήρε η καθολική υπηρεσία οργάνωσης, διακίνησης, διανομής και ανταλλαγής.

Έξοδος-Αντίσταση-Δυαδική εξουσία

Τα παραδοσιακά αντικαπιταλιστικά αφηγήματα που συγκλόνισαν τον κόσμο, πέραν του γεγονότος ότι αναφέρονταν σε συγκεκριμένο τύπο κοινωνικής οργάνωσης και σε υποκείμενα που έχουν πλέον εξαφανιστεί, κατέληξαν στην καλύτερη περίπτωση στον κρατικό καπιταλισμό με συγκεκριμένο καθεστωτικό πλαίσιο. Τα αφηγήματα αυτά έγιναν καθεστωτικές και κυρίαρχες ιδεολογίες και αν ορισμένοι ακόμη και σήμερα τα επικαλούνται είναι για λόγους πολιτικής ανεπάρκειας και τίποτε παραπάνω. Η πολιτική θεολογία του παρελθόντος μαζί με τους μεσσιανισμούς θάφτηκε οριστικά από τα ανελέητα κτυπήματα της υλικής πραγματικότητας.

Ήδη, οι νέες επαναστάσεις έχουν ξεκινήσει και **ΔΕΝ** μας καλούν να συμμετέχουμε στη συγκρότηση των νέων σχεδίων και να είμαστε στο ρυθμό τους.

Οι νέες εξεγέρσεις απαιτούν από την αρχή της έκρηξης εντελώς νέο πρόσημο, νέο αξιακό μέτρο, νέα προοπτική που θα διατυπωθεί

κατά τη διάρκειά της. Ούτε πριν, ούτε μετά και αυτό ήδη συμβαίνει.

Οι νέες, λοιπόν, εξεγέρσεις είναι απολύτως άμεσες και αδιαμεσολάβητες, αποδεσμευμένες ακόμη και από αυτούς που καταγγέλλουν τη μεσολάβηση.

Ο προσανατολισμός, καθώς και το πρόσημο αυτών των νέων εξεγέρσεων, θα διατυπωθεί και θα παραχθεί κατά τη διάρκεια του γεγονότος και ο τελικός λόγος θα είναι ένα γεγονός. Αυτός είναι ο λόγος που παραδοσιακοί κινηματικοί ήταν απ' έξω αλλά και ενάντια στον Δεκέμβρη του '08 και στο Σύνταγμα του 2011 για να συνεχιστεί η αμηχανία τους στις επόμενες εξεγέρσεις στη Γαλλία.

Ήμασταν τον Δεκέμβρη του 2008, τον βιώσαμε και σιγουρευτήκαμε, όταν αυτός επαναλήφθηκε και επαναλαμβάνεται σε όλα τα μήκη της γης. Χωρίς πρωτοπορίες, χωρίς ιδεολογίες, τα επαναστατικά συγκαιρινά στιγμιότυπα αποσαφήνισαν τον προσανατολισμό. Η διαπίστωση ότι ο σύγχρονος αντικαπιταλιστικός διαφωτισμός χωρίς την ταυτόχρονη αντιεξουσιαστική κριτική είναι κενός νοήματος και περιεχομένου, αν δεν υπάρξει ενδελεχής προετοιμασία για την Καθοριστική μάχη που είναι η συμμετοχή μας στην επερχόμενη εξέγερση.

Το σύγχρονο κίνημα των τελευταίων δεκαετιών, πέρα από τα ιδεολογικά προπετάσματα που εμπόδιζαν την κοινωνική αναπαραγωγή, λειτούργησε, ήταν παρόν στο πράττειν με σύγχρονους τρόπους, με σύγχρονα αιτήματα, με σύγχρονα υποκείμενα σαν κίνημα Αντίστασης και εξακολουθεί να λειτουργεί σαν τέτοιο. Στο δρόμο για τις τελικές μάχες και για τις αναστατώσεις που έρχονται, η προοπτική της δυαδικής εξουσίας είναι η δυνατότητα προεικονίσματος και πραγμάτωσης των δεσμών είτε για την επανανίδρυση συλλογικοτήτων είτε για την αυτοθέσμιση της αλληλοβοήθειας είτε για την δημιουργία κοινωνικών κέντρων είτε για την οικειοποίηση εδαφών του δημόσιου χώρου. Η Δυαδική εξουσία είναι ακριβώς το σημείο της αφαίρεσης λειτουργιών του κράτους προς όφελος της

αυτοθεσμίζουσας κοινωνίας. Με μοναδική στρατηγική και τακτική την Αντίσταση, να κατακτήσουμε το δημόσιο χώρο που είναι το έδαφος όλων των εμφυλίων. Και αυτός ο εμφύλιος που έρχεται δεν θα ‘ναι ούτε προβλέψιμος ούτε “καθαρός” αλλά βρώμικος, δυσδιάκριτος και μηδενιστικός. Με στρατηγική και τακτική την επανάκτηση εδαφών του δημόσιου χώρου, με την αυτοθέσμιση των αντιστάσεων, προετοιμαζόμαστε προκειμένου να συμμετέχουμε στην καθοριστική μάχη με προσανατολισμό την **Δυαδική εξουσία, την Άμεση Δημοκρατία για την κοινωνική αντιεξουσία.**

Τα Τέμπη που ζούμε συνεχώς

Του Βαγγέλη Βλάχου (αδερφός Βάιου Βλάχου)

Τέλη Φεβρουαρίου, πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά το τριήμερο του καρναβαλιού. Σε ένα τρένο εκατοντάδες επιβάτες επιστρέφουν πίσω στα σπίτια τους, πηγαίνουν στις δουλειές τους, γυρνάνε στις οικογένειές τους. Το τρένο πλησιάζει σε μία περιοχή η οποία είναι γνωστή λόγω μιας άλλης τραγωδίας που είχε γίνει μερικά χρόνια πριν. Κάθε φορά που κάποιος περνάει από εκείνο το μέρος, η καρδιά σφίγγεται όταν φέρνει στο μυαλό του τις τραγικές εικόνες του παρελθόντος.

Το μέρος αυτό μοιάζει να είναι καταραμένο.

Η σύγκρουση θα πλήξει ανελέητα τη μηχανή και τα πρώτα βαγόνια της επιβατικής αμαξοστοιχίας. Πάνω από 50 νεκροί. Πολλές δεκάδες τραυματίες. Επικρατεί πανικός. Αρκετά λεπτά αργότερα η χώρα μαθαίνει ότι κάτι πολύ κακό έχει συμβεί. Οι οικογένειες προσπαθούν να επικοινωνήσουν με τους δικούς τους ανθρώπους, να μάθουν ότι είναι καλά. Δεκάδες κλήσεις παραμένουν αναπάντητες. Αρχίζουν να ψάχνουν τους ανθρώπους τους στα κανάλια, στα ραδιόφωνα, στο ίντερνετ. Μια καθαρή φωτογραφία που να φαίνεται το πρόσωπό του, ένα όνομα και μια τραγική επίκληση για την οποιαδήποτε πληροφορία που θα μπορούσε να βοηθήσει.

Από τις πρώτες ώρες η κυβέρνηση βρίσκεται αντιμέτωπη με μία ανείπωτη τραγωδία. Την υπόθεση αναλαμβάνει ένας διάσημος Εισαγγελέας, ο οποίος είχε αναλάβει διάφορες σημαντικές υποθέσεις, αλλά είχε συνδέσει και το όνομά του με σκάνδαλα και πιθανή διαφθορά. Οι οικογένειες βράζουν. Από την πρώτη στιγμή, οι ευθύνες συγκεντρώνονται σε ένα και μόνο άτομο, σε έναν εργαζόμενο, που φαινόταν ότι είχε κάνει ένα τραγικό ανθρώπινο λάθος. Ο εργαζόμενος είχε κάνει, λένε, σωστά όλες τις κινήσεις τις προηγούμενες φορές, ακόμη και αμέσως πριν τη σύγκρουση. Για κάποιο λόγο, εκείνη τη μοιραία στιγμή δεν έκανε το ίδιο που είχε κάνει όλες τις προηγούμενες φορές και οδήγησε στο θάνατο πάνω από 50 ψυχές.

Δύο χρόνια μετά την τραγωδία, οι έρευνες σταματούν και η υπόθεση αποστέλεται στο δικαστήριο. Έχουν κατηγορηθεί 28 πρόσωπα. Όχι μόνο εργαζόμενοι και οι υπεύθυνοί τους, αλλά και στελέχη των ιδιωτικών και δημόσιωνεταιρειών που διαχειρίζονταν το σιδηρόδρομο και πολιτικά πρόσωπα της κυβέρνησης που είχαν την αντικειμενική ευθύνη της ασφάλειας των τρένων.

Κατά τη διάρκεια των ερευνών, έφτασαν να κατηγορήσουν μέχρι τα ανώτατα πολιτικά πρόσωπα της κυβέρνησης, με «βαριά» πολιτικά επίθετα, αλλά δεν μπόρεσαν να βρεθούν συγκεκριμένα στοιχεία που να υποστηρίξουν την ενοχή τους. Τρία χρόνια μετά το δυστύχημα, θα ξεκινήσει η δίκη. 21 από τους 28 κατηγορούμενους

θα βρεθούν ένοχοι, μεταξύ των οποίων και πολιτικά πρόσωπα.

Έξι χρόνια μετά το δυστύχημα, έλαβε χώρα μια δεύτερη δίκη, αυτή τη φορά κατηγορώντας τον αρμόδιο Υπουργό Μεταφορών τη στιγμή του δυστυχήματος. Για να συμβεί αυτό έπρεπε να άρουν την ασυλία του. Τελικά, κρίθηκε ένοχος για διαφθορά και του επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης σχεδόν έξι ετών και ισόβια απαγόρευση ενασχόλησης με την πολιτική.

Οι μισές περίπου οικογένειες των θυμάτων οργανώθηκαν σε ένα Σωματείο Κοινωνικής Παρέμβασης, ζητώντας δικαιοσύνη για τους ανθρώπους που έχασαν στο μοιραίο δυστύχημα. Ήταν εκείνη η ομάδα των οικογενειών που μπόρεσε να βρει τη δύναμη να παλέψει για τη δικαίωση εκ μέρους όλων των υπόλοιπων θυμάτων και των οικογενειών τους. Ένα μικρό μέρος των οικογενειών δε θέλησε να παλέψει, ενώ ένα άλλο, το μεγαλύτερο, δεν μπόρεσε, δεν βρήκε τη δύναμη. Το Σωματείο οργάνωσε πάρα πολλές δράσεις και φρόντισε να κρατήσει το ενδιαφέρον της κοινωνίας ενεργό, ώστε το συγκεκριμένο έγκλημα να μην ξεχαστεί και να αποδοθεί δικαιοσύνη.

Πορείες. Άρθρα και βιβλία. Εκδηλώσεις. Πολιτικές παρεμβάσεις.

Τέσσερα χρόνια μετά το δυστύχημα, το κράτος νομοθετεί προκειμένου να ανακτήσει το δημόσιο έλεγχο του σιδηροδρομικού δικτύου, το οποίο είχε τεμαχιστεί και ιδιωτικοποιηθεί τις προηγούμενες δεκαετίες της οικονομικής κρίσης, θέτοντας το ως μια Πολιτική Εθνικής Σημασίας. Η μάνα από ένα από τα θύματα θα αποφασίσει να ασχοληθεί με την πολιτική και θα ψηφιστεί βουλευτής με το κόμμα της αντιπολίτευσης κατά τη στιγμή της τραγωδίας, το οποίο στη συνέχεια θα γίνει κυβέρνηση. Θα αφιερώσει τον πολιτικό της βίο σε θέματα σχετικά με την ασφάλεια των μεταφορών, τη δικαιοσύνη και την προστασία των θυμάτων εγκλημάτων και τραγωδιών.

Το κοινό σύνθημα είναι: «Η Διαφθορά Σκοτώνει».

Η λέξη justicia, δικαιοσύνη, κυριαρχεί, γραμμένη με τέτοιο τρόπο ώστε να συμπεριλαμβάνει μέσα της τον αριθμό των θυμάτων

και ένα σταυρό: JU5 1CIA.

Έντεκα χρόνια μετά την τραγωδία της Όνσε (once σημαίνει «έντεκα» στα αργεντίνικα), στις 22 Φεβρουαρίου 2023 στις 8:32 το πρωί την ώρα ακριβώς που είχε συμβεί η σύγκρουση, οι οικογένειες των 51+1 θυμάτων της τραγωδίας έχουν συγκεντρωθεί στην αποβάθρα 1 του Σιδηροδρομικού Σταθμού Once, στην Αυτόνομη Πόλη του Μπουένος Άιρες της Αργεντινής. Είναι το σημείο όπου έχασαν τους ανθρώπους τους για πάντα. Φοράνε μπλούζες όπου έχουν εκτυπώσει τα πρόσωπα και τα ονόματα που πλέον τα γνωρίζει όλη η χώρα. Η λέξη justicia, δικαιοσύνη, κυριαρχεί, γραμμένη με τέτοιο τρόπο ώστε να συμπεριλαμβάνει μέσα της τον αριθμό των θυμάτων και ένα σταυρό: JU5 1CIA.

Μια σειρήνα ηχεί ξανά, όπως και κάθε χρόνο, προκειμένου να αφυπνίσει τη μνήμη ώστε να μην ξεχαστεί αυτό το έγκλημα. Ο πατέρας ενός θύματος λέει ότι θα είναι για πάντα παρόντες προκειμένου να υπενθυμίζουν σε όλους τι έχει γίνει, αυτά που θεωρούν σημαντικά, έτσι ώστε καμία άλλη οικογένεια να μη χρειαστεί να περάσει το ίδιο που πέρασαν και αυτοί. Στη συνέχεια, διαβάστηκαν και ακούστηκαν όλα τα ονόματα των θυμάτων.

Θυμάμαι ότι είχα δει το συγκεκριμένο απόσπασμα το βράδυ εκείνο στις ειδήσεις, καθώς με το θείο ενός θύματος δουλεύουμε στο ίδιο μουσείο, και πάντα η τραγωδία της Όνσε ήταν ένα από τα βασικά θέματα συζήτησης όταν καθόμασταν να πιούμε ένα μάτε. Οι οικογένειες της Όνσε ήταν ικανοποιημένες από τη δικαιοσύνη, και τώρα αγωνίζονταν ώστε ο κόσμος να μην ξεχάσει ποτέ αυτό το έγκλημα των διεφθαρμένων πολιτικών. Μια εβδομάδα μετά, στις 28 Φεβρουαρίου του 2023, στην άλλη άκρη του κόσμου – πάλι την πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά από το τριήμερο του καρναβαλιού – δύο τρένα θα συγκρουστούν οδηγώντας στο θάνατο τουλάχιστον 57 ανθρώπους.

Η ελληνική κυβέρνηση θα προσπαθήσει να αποδώσει τα πάντα σε

ένα τραγικό ανθρώπινο λάθος.

Όταν κλείνω τα μάτια μου, σκέφτομαι έξι πολιτικούς με δεμένα τα μάτια, να ψηλαφίζουν εδώ και ένα χρόνο δύο τρένα που έχουν συγκρουστεί στα Τέμπη.Ο πρώτος πολιτικός πιάνει ένα ανθρώπινο μέλος και λέει ότι «φταίει ο ανθρώπινος παράγοντας». Λέει ότι εκείνο το βράδυ ο ανθρώπινος παράγοντας έκανε πολλά λάθη και πολλές παραλείψεις, όπως επίσης και πολλές παραβάσεις των κανονισμών. Ο δεύτερος πολιτικός πιάνει μια από τις σπασμένες ρόδες και λέει «φταίει ότι δεν υπήρχε το αυτόματο σύστημα πέδησης». Αν υπήρχε έστω και το ETCS, το δυστύχημα θα είχε αποφευχθεί. Ο τρίτος πολιτικός πιάνει τον σπασμένο ασύρματο και λέει «φταίει ότι δεν υπήρχε επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων». Αν έστω είχαν βάλει σε λειτουργία το GSM-R, θα μπορούσαν να μιλήσουν μεταξύ τους οι μηχανοδηγοί και να αντιληφθούν ότι ήταν στην ίδια γραμμή. Ο τέταρτος πολιτικός πιάνει ένα κομμένο καλώδιο και λέει «φταίει ότι δεν υπήρχε σηματοδότηση και τηλεδιοίκηση». Αν έστω είχαν επισκευάσει τις καμένες εγκαταστάσεις στη Ζάχαρη, το ανθρώπινο λάθος θα είχε διορθωθεί. Ο πέμπτος πολιτικός πιάνει ένα καμένο, σπασμένο κάθισμα και καίγονται τα χέρια του, και λέει ότι «φταίει η έκρηξη και η φωτιά που ακολούθησε». Και ότι πρέπει να μας εξηγήσουν αν η εμπορική αμαξοστοιχία μετέφερε παράνομα κάτι εύφλεκτο. Ο έκτος πολιτικός πιάνει ένα κομμάτι από το τρένο που έχει πάνω του το ανάγλυφο σήμα της εταιρείας και λέει ότι «φταίει η ιδιωτικοποίηση των τρένων». Είναι, λέει, οι αντιλαϊκές πολιτικές της ιδιωτικοποίησης που βάζουν τα κέρδη πάνω από τις ζωές των ανθρώπων.

Στην πραγματικότητα, και όσον αφορά τα Τέμπη, και οι έξι πολιτικοί έχουν ταυτόχρονα δίκιο και άδικο, γιατί ψηλαφίζουν μόνο ένα μέρος αυτού του εγκλήματος. θέλουν να βοηθήσουν να αποκαλυφθεί η αλήθεια, αλλά τα μάτια τους είναι δεμένα. Δεν έχω πλέον καμία αμφιβολία ότι ήδη από τις πρώτες ώρες επιχειρήθηκε συγκάλυψη στα Τέμπη, η οποία μάλιστα συνεχίζεται μέχρι και σήμερα. Για την ακρίβεια μπορώ να διακρίνω, μέχρι στιγμής, τρία διαφορετικά επίπεδα συγκάλυψης.

Η πρώτη συγκάλυψη είναι κυριολεκτική. Πρώτα με το περίφημο «ξεμπάζωμα», όπου συνέβη η άμεση αλλοίωση του χώρου του δυστυχήματος απομακρύνοντας συντρίμμια, χώματα και υλικά μεταξύ των οποίων προσωπικά αντικείμενα των θυμάτων, και ανθρώπινα υπολείμματα που δεν περισυλλέχθηκαν για να παραδοθούν στους οικείους τους για να ταφούν, αλλά και πολύτιμα στοιχεία που θα βοηθούσαν τη διερεύνηση σε θέματα όπως ο μηχανισμός σύγκρουσης και η έκρηξη με τη φωτιά. Στη συνέχεια είχαμε το ακόμη πιο περίφημο «μπάζωμα», με την επικάλυψη του χώρου με αδρανή υλικά και ένα εκκλησάκι εκεί όπου ήταν ακριβώς η βασική εστία της φωτιάς.

Θυμάμαι χαρακτηριστικά να μπαίνω στο αεροπλάνο το Σαββατοκύριακο μετά το δυστύχημα για να έρθω Ελλάδα, προκειμένου να θάψω τον αδερφό μου, έχοντας στο μυαλό μου τις εικόνες που όλοι βλέπαμε, με τα συντρίμμια στα Τέμπη. Και να φτάνω δύο μέρες μετά, χωρίς επικοινωνία στο ενδιάμεσο, να θέλω να πάω να αφήσω ένα λουλούδι εκεί που δολοφονήθηκε ο αδερφός μου, να φτάνω στα Τέμπη την Τρίτη το πρωί, ούτε μία εβδομάδα μετά, και ο χώρος να είναι σαν να μην έχει συμβεί τίποτα!

> *Από εκείνη τη μέρα και μετά δεν με κάλεσαν ξανά, και εξαφανίστηκε η λέξη «Τέμπη»*

Η δεύτερη συγκάλυψη είναι επικοινωνιακή. Ήδη από τις πρώτες ώρες μετά από το δυστύχημα, ο επικοινωνιακός μηχανισμός τέθηκε σε λειτουργία προκειμένου να στρέψουν την προσοχή οπουδήποτε αλλού πέρα από τις ευθύνες της συγκεκριμένης κυβέρνησης. Σε αυτήν τη συγκάλυψη χρησιμοποιήθηκαν όλα τα μέσα, από «μονταζιέρες» μέχρι επικοινωνιακή διαχείριση, κανάλια, εφημερίδες και social media, στρατιές επώνυμων και ανώνυμων τρολλς, απειλές σε συγγενείς θυμάτων, και φυσικά πάρα πολλά χρήματα.Θυμάμαι χαρακτηριστικά ότι το πρώτο διάστημα μετά το δυστύχημα δεν είχα μπορέσει να κοιμηθώ, όχι μόνο λόγω του σοκ, αλλά και διατί οι δημοσιογράφοι ζητούσαν συνεχώς την παρουσία μου για συνεντεύξεις, αλλά λόγω της διαφοράς ώρας εδώ στην Αργεντινή έπρεπε να σηκωθώ τα χαράματα για τις πρώτες πρωινές

εκπομπές. Στα μέσα Απριλίου προκηρύσονται οι εκλογές και με μία μέρα διαφορά δίνεται νέο πακέτο χρημάτων στα συστημικά μέσα. Από εκείνη τη μέρα και μετά δεν με κάλεσαν ξανά, και εξαφανίστηκε η λέξη «Τέμπη»

Από την καθημερινότητα.

Η τρίτη συγκάλυψη είναι πολιτική. Το μεγάλο στοίχημα της κυβέρνησης, η οποία φέρει τη μεγαλύτερη ευθύνη για το δυστύχημα, ήταν να μπορέσει να εκλεγεί με αυτοδυναμία προκειμένου να μπορεί να ελέγξει όλες τις κοινοβουλευτικές διαδικασίες που θα οδηγούσαν στη διερεύνηση πολιτικών ή ποινικών ευθυνών των Υπουργών της. Η αυξημένη πλειοψηφία του 41% της έδωσε τους 100 και 57 βουλευτές που χρειάζεται

για να απορρίψει οποιαδήποτε πρόταση για προκαταρκτική εξέταση του πρώην Υπουργού Μεταφορών. Όμως, αυτή η αυξημένη πλειοψηφία του 41% δεν υπάρχει μόνο στο κοινοβούλιο, αλλά μεταφέρεται και στις επιτροπές. Έτσι, στην εξεταστική επιτροπή που έγινε πολύ γρήγορα και πολύ βιαστικά, και έκλεισε πριν καν κάνουμε το πρώτο μνημόσυνο των ανθρώπων που χάσαμε, η κυβέρνηση είχε αυτόν τον ένα βουλευτή παραπάνω που χρειαζόταν για να ελέγξει τα πάντα, 16 εναντίον 15 σε όλες τις κρίσιμες αποφάσεις. Θυμάμαι να ξυπνάω για μήνες χαράματα και να παρακολουθώ όλες τις συνεδριάσεις, βλέποντας να αποκλείουν όλους τους κρίσιμους μάρτυρες που θα μπορούσαν να αναδείξουν τις ευθύνες της κυβέρνησης. Είδα να καθυστερούν την ενσωμάτωση κρίσιμων εγγράφων της δικογραφίας. Είδα να απορρίπτουν αιτήματα των οικογενειών των θυμάτων, είτε από την οικογένεια του μηχανοδηγού του οποίου τη μνήμη σπίλωσαν σε ζωντανήωμετάδοση, αλλά και των υπολοίπων οικογενειών,βόταν απλώς τους ζητήσαμε να διακόψουν για ένα διάστημα προκειμένου να έχουν στα χέρια τους όλα τα στοιχεία και τις πραγματογνωμοσύνες για τα πορίσματά τους. Είδα να παρεμβαίνουν συστηματικά, κάθε φορά που κάποιο μέλος της αντιπολίτευσης έφτανε σε ένα κρίσιμο σημείο, παρεμβαίνοντας, είτε προστατεύοντας το μάρτυρα ή διακόπτοντας τον ομιλητή. Τέλος, είδα να γράφουν ένα πόρισμα το οποίο είχε πολλές ανακρίβειες και συμπεράσματα που

δενβστηρίζονται ούτε στα στοιχεία αλλά ούτε και στις καταθέσεις των μαρτύρων, αλλά εξυπηρετούν αποκλειστικά το κυβερνητικό αφήγημα πέρι μόνο ανθρώπινων λαθών και όχι άλλων ευθυνών σε πολιτικά πρόσωπα.

Θα αγωνίζομαι για πάντα μέχρι να αποδοθεί δικαιοσύνη. Hasta la justicia siempre.

ΥΓ. Στις αρχές Απριλίου του 2024 ο ακραίος νέος Πρόεδρος της Αργεντινής Χαβιέρ Μιλέι, τον οποίο στήριξε και το κόμμα με το οποίο εκλέχθηκε βουλευτής η μάνα του θύματος της τραγωδίας της Όνσε, θα ξεκινήσει το «σχέδιο-αλυσοπρίονο» και στον αργεντίνικο σιδηρόδρομο με την απόλυση των πρώτων 100 εργαζομένων. θα κόψει πολλά κονδύλια από τον κρατικό προϋπολογισμό, ιδιαίτερα σε θέματα συντήρησης. Μερικές εβδομάδες αργότερα, στις 10 Μαΐου 2024, δύο τρένα θα συγκρουστούν οπισθομετωπικά στο κέντρο του Μπουένος Άιρες, ευτυχώς χωρίς θύματα. Την επόμενη μέρα ο εκπρόσωπος Τύπου του Μιλέι θα δηλώσει: «Θα αφήσουμε τη δικαιοσύνη να ερευνήσει [τη σύγκρουση των τρένων στο Παλέρμο] αλλά καταλαβαίνουμε ότι ήταν ένα ανθρώπινο λάθος, έχουμε εμπιστοσύνη στη δικαιοσύνη και θα βοηθήσουμε να κάνει τη δουλειά της.»

Δύο λόγια με τον Immortal Technique

Του Γιώργου Καραθανάση

Η φωνή πίσω από το μικρόφωνο μας ενημερώνει πως το επόμενο

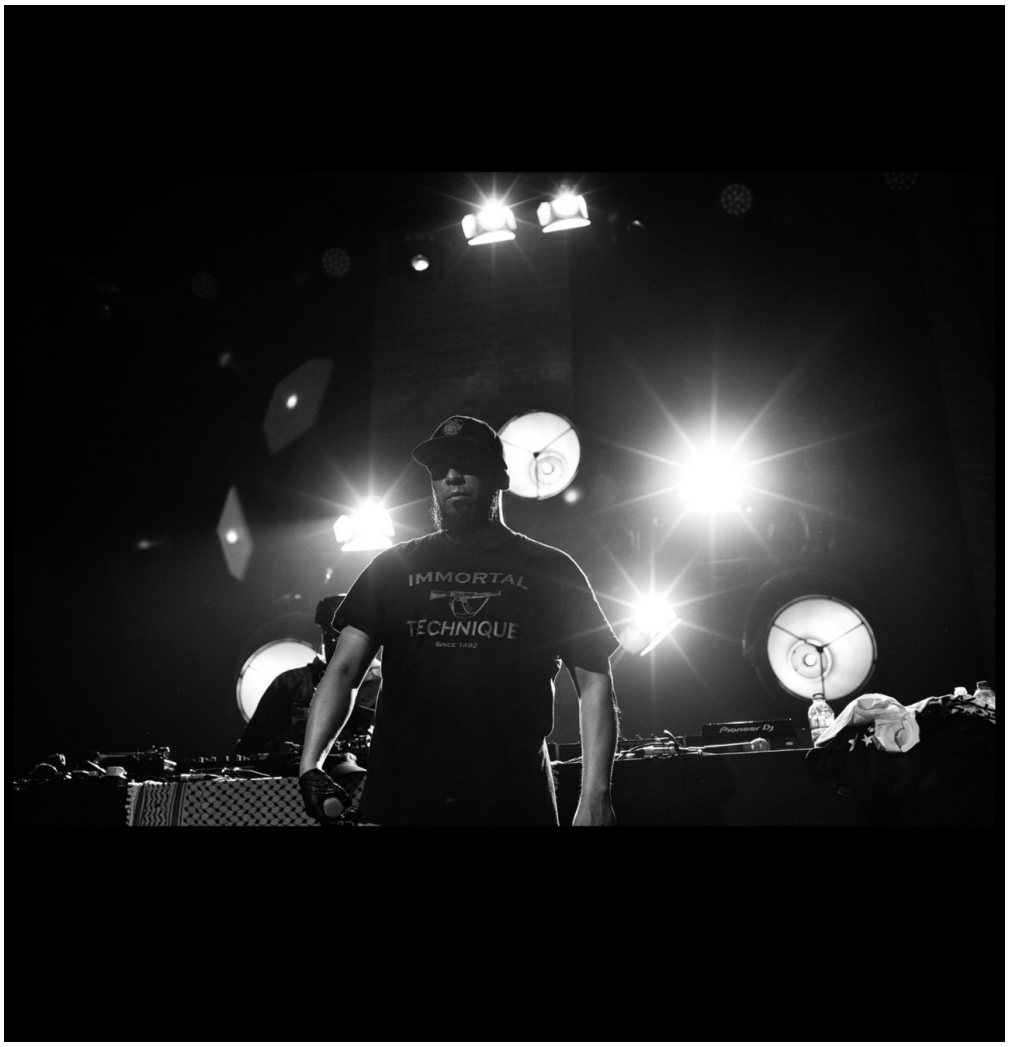
κομμάτι ονομάζεται «The Point of No Return», ο καλλιτέχνης Immortal Technique και το άλμπουμ «Revolutionary vol 2». Η συχνότητα βρίσκεται στα 88 Mhz στα FM, ο σταθμός είναι το αυτό-οργανωμένο ραδιόφωνο «Ραδιουργία» και η εκπομπή λέγεται «Μέσα από τη Λούπα». Όλα αυτά μπορεί κάποιος να τα ακούσει μια φορά την εβδομάδα σε ζωντανή μετάδοση και ίσως άλλη μια σε επανάληψη, ανάμεσα στο 2009 και το 2010, σε μια εμβέλεια που καλύπτει την πόλη του Αγρινίου και τις πέριξ περιοχές.

Το σλόγκαν που συνόδευε το ραδιόφωνο σε όλα τα χρόνια της ύπαρξής του ήταν το: «Αλλάζοντας τον τρόπο που ακούμε τους δρόμους», και, τουλάχιστον, στην δική μου περίπτωση, είχε απόλυτη εφαρμογή. Σίγουρα, τόσο το hip hop όσο και η άκρως πολιτικοποιημένη έκφανσή του ήταν παντού γύρω μας μετά την εξέγερση του ’08. Ωστόσο, το γεγονός πως συστήθηκα με τα συγκεκριμένα ακούσματα με αυτόν τον τρόπο, θεωρώ πως καθόρισε σε ένα επίπεδο αυτό που διαμορφώθηκε αργότερα ως προσωπικό μου γούστο. Από τις συγκριμένες συχνότητες την εποχή εκείνη, μεταξύ πολλών άλλων, μπορούσε κανείς να γνωρίσει τους κινηματικούς E.K.M. και Propaganda, τους Ανάφλεξη, τους Μουσικούς Ισοβίτες και τους Βαβυλώνα, που προσωπικά με ακολούθησαν για αρκετό καιρό, ενώ σχετικά με τον ξένο στίχο θα άκουγε, αρκετές φορές, κομμάτια από τη solo καριέρα του Everlast (House of Pain, La Coka Nostra), των Dead Prez, της Keny Arkana, των Nas και Mos Def, και φυσικά του Immortal Tech- nique.

Όταν ανακοινώθηκε η συναυλία του I.T. στην Αθήνα, με αφορμή και τη νέα έκδοση του περιοδικού, σκέφτηκα, πως για να τιμήσω όλη εκείνη την εποχή, θα άξιζε την προσπάθεια να αποπειραθώ να ζητήσω μια συνέντευξη από τον ίδιο. Όσο οι μέρες περνούσαν, γινόμουν όλο και πιο σίγουρος πως δεν επρόκειτο να υπάρξει ανταπόκριση και πως όφειλα να συνεχίσω την απομαγνητοφώνηση μια άλλης συνέντευξης, προκειμένου να ενταχθεί στο νέο τεύχος. Ωστόσο, μια μέρα μετά το live, χτυπάει το τηλέφωνο και στην άλλη πλευρά βρίσκεται ένα μέλος της συνέλευσης του Ελεύθερου Κοινωνικού Χώρου αλτάι, στα Εξάρχεια, λέγοντάς μου πως εκείνη

τη στιγμή βρίσκεται στον χώρο «κάποιος γνωστός raper». Παρόλο που δεν ξέρει κανείς να μου πει το όνομά του, μέσα μου είμαι σχεδόν σίγουρος πως πρόκειται για εκείνον, οπότε ετοιμάζομαι γρήγορα και κατευθύνομαι προς τα εκεί, για να προλάβω να πούμε έστω δυο λόγια. Ώσπου να φτάσω, εκείνος συνέχισε να συζητά με τα μέλη της συνέλευσης για την πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα και τις δυναμικές των κινημάτων, ενώ στη συνέχεια ζήτησε να περιηγηθεί στον χώρο και να μάθει πράγματα σχετικά με τον τρόπο οργάνωσής του.

Ο Immortal Technique, κατά κόσμον Φελίπε Αντρές Κορονέλ, γεννήθηκε σε ένα στρατιωτικό νοσοκομείο στη Λίμα του Περού και μεγάλωσε στο Χάρλεμ της Νέας Υόρκης, καθώς οι γονείς αναγκάστηκαν να μεταναστεύσουν λόγω του εμφυλίου πόλεμου στη χώρα τους. Καλλιτεχνικά ανδρώθηκε σε διαγωνισμούς freestyle rap με άλλους καλλιτέχνες, τα λεγόμενα Rap Battles, όπου και απέκτησε μεγάλη φήμη λόγω των τεχνικών ικανοτήτων και της εφευρετικότητάς του, γεγονός που σημάδεψε το προσωπικό του ύφος, το οποίο χαρακτηρίζεται από τεράστια κουπλέ με έντονη λυρικότητα, κοφτές ανάσες και ένα χαρισματικό flow, σημείο κατατεθέν μιας άλλης εποχής.

Το πως βρέθηκε στον συγκεκριμένο χώρο, εκεί που όλοι εμείς συναντιόμαστε καθημερινά για να διαβουλευτούμε, να συνδιαμορφώσουμε τις θέσεις μας και να οργανώσουμε τις παρεμβάσεις μας για τα ζητήματα που μας απασχολούν, μόνο τυχαίο δεν είναι. Σαφώς, δεν ήρθε μόνος, αλλά μαζί με την ομάδα που τον συνόδευε καθ' όλη τη διάρκεια παραμονής του στην Αθήνα. Τον Poison Pen, με τον οποίο μοιράζονται τη σκηνή, κάποια άτομα της παραγωγής και ντόπιους καλλιτέχνες. Αυτό όμως που τον ξεχωρίζει, είναι πως στον λίγο χρόνο που είχε στη διάθεσή του, έθεσε ως προτεραιότητα το ενδιαφέρον του να εξερευνήσει πως ζουν οι άνθρωποι με τους οποίους μοιράζεται κοινές αξίες και ανησυχίες, να τους γνωρίσει και να μάθει από αυτούς.

Πρόκειται για έναν άνθρωπο με πολιτική οξυδέρκεια, παρά τις διαφωνίες που μπορεί να έχει κανείς μαζί του σε κάποια ζητήματα, και πραγματικό ενδιαφέρον για τις ανάγκες των από

κάτω σε όλον τον κόσμο. Όλη η δισκογραφία του διαπνέεται από μια έντονη πολιτικοποίηση, με θέματα όπως ο συστημικός ρατσισμός, η κριτική στην τότε κυβέρνηση Μπους, τον ρόλο του κράτους των ΗΠΑ στην νέα αποικιοκρατία. Ταυτόχρονα, συνυπάρχουν και αρκετά κοινωνιολογικά και ανθρωπολογικά στοιχεία σχετικά με τη ζωή στα γκέτο της πόλης, ιδωμένα πάντα μέσα από την προσωπική του εμπειρία.

Σημαντική στιγμή υπήρξε η συνεργασία του, στον δεύτερο δίσκο της καριέρας του, με τον Αμπού- Τζαμάλ Μουμία, τον καταδικασμένο σε θάνατο δημοσιογράφο και πολιτικό ακτιβιστή για τα δικαιώματα των μαύρων. Ο Μουμία, μετά από μια παρωδία δίκης με έντονη οσμή διαφθοράς και ρατσιστικών κινήτρων, έχει περάσει στη φυλακή πάνω από 40 χρόνια, το μεγαλύτερο διάστημα των οποίων ως θανατοποινίτης, μετά την καταδίκη του για τη δολοφονία ενός αστυνομικού. Στο βιβλίο του, «Live from the Death Row», ένα από τα πιο εμπεριστατωμένα αναγνώσματα

περί του σωφρονιστικού συστήματος των ΗΠΑ, εξερευνά το φυλετικά διαρθρωμένο σύστημα απονομής δικαιοσύνης, τον τρόπο λειτουργίας των φυλακών και την τεχνολογία του βασανισμού στους θαλάμους των θανατοποινιτών. Η έκδοση αυτής της έρευνας-μαρτυρίας υπήρξε αφορμή για πιο βάναυση μεταχείρισή του, αλλά ταυτόχρονα συνετέλεσε στην αύξηση της έντασης των φωνών που ζητούσαν δικαιοσύνη. Στο πλαίσιο της αλληλεγγύης και της στήριξης προς το πρόσωπό του, ο Ι.Τ. του ζήτησε να συμμετάσχει στον δίσκο του κι εκείνος, στο κομμάτι «Homeland and Hip-Hop», μιλά, σχεδόν απαγγέλοντας, πάνω σε ένα χαρακτηριστικά μελωδικό beat, για την ταξική προέλευση του συγκεκριμένου είδους μουσικής, την Αμερική των δύο κόσμων και την «Εσωτερική Ασφάλεια», κλείνοντας ανατριχιαστικά: «From Death Row, this is Mumia Abu-Jamal».

Η ευαισθητοποίησή του γύρω από ζητήματα σχετικά με τον εγκλεισμό οφείλεται στο γεγονός ότι έχει περάσει κι εκείνος ένα διάστημα της ζωής του στη φυλακή. Μάλιστα, για αρκετό καιρό παρέδιδε μαθήματα ιστορίας σε φυλακισμένους. Γαλουχημένος με τις αρχές της αλληλοβοήθειας και της

αλληλεγγύης, έχει βρεθεί πολλές φορές στην πρώτη γραμμή του αγώνα. Πριν χρόνια ταξίδεψε στο Αφγανιστάν, όπου με χρήματα από το τρίτο του άλμπουμ κατάφερε να συμβάλει στην οικοδόμηση ενός ορφανοτροφείου στην Καμπούλ. Το 2010 συμμετείχε σε μια πρωτοβουλία για παροχή άμεσης βοήθειας στην Αϊτή, προκειμένου να συμβάλει με κάθε τρόπο σε όσα ακολούθησαν τον καταστροφικό σεισμό. Υπήρξε, επίσης, παρών στα κινήματα Occupy και Black Lives Matter. Ενώ, τέλος, παρέμεινε δραστήριος και κατά την περίοδο της καραντίνας, οργανώνοντας ένα δίκτυο για την παροχή τροφής σε απροστάτευτες κοινωνικές ομάδες.

Η σύντομη κουβέντα μας, λοιπόν, περιλαμβάνει τα εξής:

Β: Από όσα γνωρίζω, έχεις σπουδάσει κάποια χρόνια πολιτική επιστήμη και κάποια, ιστορία. θέλω, λοιπόν, να μας δώσεις μια εικόνα για το ποιες ήταν οι υφιστάμενες κοινωνικές και ταξικές συνθήκες όταν άρχισες να αντιλαμβάνεσαι τον κόσμο και να συγκροτείς την ταυτότητά σου. Ποιες από αυτές παραμένουν οι ίδιες για έναν νέο από το Χάρλεμ και τι έχει αλλάξει;

Ι.Τ: Γεννήθηκα στο Σαν Μαρτίν ντε Πόρρες του Περού και όταν ήμουν ακόμη σε πολύ μικρή ηλικία μετακομίσαμε στις ΗΠΑ. Η επιστροφή μου σ’ αυτό το προάστιο της Λίμα μέσα από κάποια ταξίδια, με έκανε να καταλάβω πόσο διαφορετική είναι η ιδέα περί φτώχειας που επικρατεί στις ΗΠΑ. Σημαντικό, επίσης, για εμένα, ήταν πως μεγαλώνοντας στο Χάρλεμ, βρέθηκα στη μέση αυτού που το κράτος αποκαλούσε «πόλεμο κατά των ναρκωτικών». Ο πόλεμος αυτός, στην πραγματικότητα, ήταν μια επιδημία εθισμού και χρήσης ναρκωτικών. Δυστυχώς όμως, αντιμετωπιζόταν ως ποινικό ζήτημα. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα, τα δημογραφικά στοιχεία των ανθρώπων που πέθαιναν ή οδηγούνταν στη φυλακή για δεκαετίες να αυξάνονται δραματικά.

Βλέποντας όλα αυτά ως παιδί, επηρεάστηκα σε μεγάλο βαθμό και είναι κάτι που με διαμόρφωσε. Στο μυαλό μου ο κύκλος έκλεισε

όταν πήγα στο Αφγανιστάν και είδα με τα μάτια μου τα αμερικανικά στρατεύματα να περιφρουρούν χωράφια παπαρούνας. Επιπλέον, είναι σημαντικό πως μετά την 11η Σεπτεμβρίου και τον παγκόσμιο «πόλεμο κατά της τρομοκρατίας», στις ΗΠΑ υπήρξε μια παγκόσμια μετατόπιση όλων των πολιτικών προς τα δεξιά και ακόμα και τώρα κολυμπάμε στα απόνερα αυτής της ακροδεξιάς καταιγίδας.

Β: Σε πολλές συνεντεύξεις έχεις χρησιμοποιήσει για τη δουλειά σου τον χαρακτηρισμό «reality rap». Η πραγματικότητα του κάθε καλλιτέχνη, σαφώς, διαφέρει ανάλογα με την ταξική του καταγωγή και τα βιώματά του. Πώς πιστεύεις ότι λειτουργεί το δικό σου έργο, το οποίο εγώ θα ονόμαζα «rap για τους από κάτω», απέναντι σε αυτή την αναπαραγωγή μιας ψευδούς συνείδησης;

Ι.Τ: Η πραγματικότητα βασίζεται στην αντίληψη που έχεις για τα πράγματα κι αυτό μπορεί να την κάνει, αν μη τι άλλο, υποκειμενική. Ωστόσο, η ειλικρίνεια δεν λειτουργεί με βάση αυτά τα κριτήρια. Το άτομο συνήθως λέει ψέματα πρώτα στον εαυτό του, πριν καν προλάβει να πει ψέματα σε οποιονδήποτε άλλον. Υπάρχουν ζητήματα που δεν μπορούν να εξηγηθούν με όμορφο τρόπο, όπως είναι ο βιασμός και ο φόνος. Παρόλα αυτά, μπορείτε να βρείτε ανθρώπους που προσπαθούν να δικαιολογήσουν αυτές τις βάρβαρες πράξεις σε όλους τους πολέμους που πήραμε μέρος, για τους οποίους, παρεμπιπτόντως, ο μισός πλανήτης δεν γνωρίζει καν ότι συνέβησαν. Σύμφωνα, λοιπόν, με τον Ice-T, το «reality rap» είναι αυτό πάνω στο οποίο θεμελιώθηκε το «gangsta rap». Έτσι, κατά κάποιο τρόπο, με τα τραγούδια μου επιστρέφω στις ρίζες του «gangsta rap».

Στο μεταξύ, όλοι εμείς είμαστε αφημένοι να νομίζουμε ότι γκάνγκστερ είναι κάποιος που φοράει μια κουκούλα και ραπάρει για δολοφονίες. Ξέρεις, αυτός ο κόσμος έχει παλιώσει, αλλά ακόμα υπάρχουν οι άνθρωποι που την πατάνε με τα ίδια φτηνά

κόλπα και τα ψέματα.

Ένας μικροεγκληματίας θα σου κλέψει την τσάντα ή θα ληστέψει ένα μαγαζί. Αλλά ένας αληθινός γκάνγκστερ δεν κλέβει. Συνήθως, δεν παίρνει κάτι από την τσέπη σου με τέτοιο εμφανή τρόπο, αλλά σε κάνει να δεχτείς τα λεφτά που σου προσφέρει και να κλείσεις μια συμφωνία μαζί του, τη συμφωνία που θέλει αυτός. Ένα πραγματικός γκάνγκστερ εισβάλλει σε ξένες χώρες, κλέβει τα αποθέματα πετρελαίου και νερού τους και στη συνέχεια πουλάει στον λαό των χωρών αυτών τα φάρμακα που του είναι απαραίτητα για να ζήσει σε απλησίαστες τιμές. Στο μεταξύ, όλοι εμείς είμαστε αφημένοι να νομίζουμε ότι γκάνγκστερ είναι κάποιος που φοράει μια κουκούλα και ραπάρει για δολοφονίες. Ξέρεις, αυτός ο κόσμος έχει παλιώσει, αλλά ακόμα υπάρχουν οι άνθρωποι που την πατάνε με τα ίδια φτηνά κόλπα και τα ψέματα.

B: Είναι γνωστή η προσήλωσή σου σε μια ανεξάρτητη hip hop κουλτούρα ενάντια στη μαζική βιομηχανία. Κάτι τέτοιο είναι μόνο μια συμβολική πολιτισμική αντίσταση στην κυρίαρχη κουλτούρα που αναπαράγει το modus vivendi του καπιταλισμού ή είναι κάτι παραπάνω; Πώς έχεις βιώσει εσύ αυτή την underground πορεία; Για κάποιον που η μουσική είναι ο μόνος τρόπος να ζήσει αξιοπρεπώς το να ακολουθήσει μια τέτοια στάση ζωής είναι κάτι που μπορεί να του εξασφαλίσει τον βιοπορισμό;

I.T: Όταν πρωτοεμφανίστηκα στην underground σκηνή της Νέας Υόρκης, παράλληλα, φρόντιζα να έχω πάντα και κάποιου είδους δουλειά. Για κάποιο διάστημα οδηγούσα ένα περονοφόρο ανυψωτικό όχημα, άλλοτε δούλευα σε ένα γραφείο, αλλά ποτέ δεν βασίστηκα στη μουσική για να βιοποριστώ. Νομίζω πως το να ζεις μέσα στην ένταση, σε μια πόλη όπου όλα είναι βιαστικά, είναι κάτι που διαμορφώνει στα άτομα συγκεκριμένες νοοτροπίες, οι οποίες δύσκολα αλλάζουν, γιατί, τόσο απλά, έτσι ζουν οι άνθρωποι εδώ. Έτσι έκανα κι εγώ.

Τώρα, το πώς θα πορευτεί ο καθένας είναι κάτι που εξαρτάται. Είτε κάποιος λειτουργεί μέσα σε ένα καπιταλιστικό σύστημα είτε όχι, το ταλέντο πάντα θα επισκιάζεται από τη σκληρή δουλειά. Ξέρω πολλούς ανθρώπους που είναι εξαιρετικά ταλαντούχοι και δεν έχουν καταφέρει να γίνουν διάσημοι και γνωρίζω εξίσου πολλούς καλλιτέχνες που έχουν αποδεχτεί πως δεν είναι σπουδαίοι, αλλά δουλεύουν 18 ώρες την ημέρα για την τέχνη τους.

Β: Έχεις αναφέρει ως καλλιτεχνικές επιρροές σου, μεταξύ άλλων, τους: KRS- One , Chuck D, Kool G Rap, Big Daddy Kane, Slick Rick και Big Punisher, ενώ όσον αφορά τα θέματα με τα οποία καταπιάνεσαι, έχεις πει πως υπεύθυνος είναι ο πολιτικός λόγος του Malcolm X και του Muhammad Ali. Από τα 00's μέχρι σήμερα,

Με ποιους καλλιτέχνες θα έλεγες πως μοιράζεστε έναν κοινό τρόπο αντίληψης των πραγμάτων;

I.T: Δύσκολο να πω. Πάντως, όσον αφορά τη νέα γενιά καλλιτεχνών, υπάρχουν πολλοί που θα τους χαρακτήριζα ομοϊδεάτες. Δυστυχώς είναι πάρα πολλοί για να τους αναφέρω σε μια συνέντευξη.

Β: θέλουμε να μας μεταφέρεις τις σκέψεις σου για το κίνημα της κατάληψης των Πανεπιστημίων για αλληλεγγύη με την Παλαιστίνη και τη βίαιη καταστολή του. Ποια είναι τα συμπεράσματά σου;

> *Εμείς θα πρέπει να συνεχίσουμε. Το μεγαλύτερο δώρο που μπορούμε να κάνουμε σ' αυτούς τους ναζί είναι η διχόνοιά μας, η έλλειψη αμοιβαίας υπευθυνότητας και η απροθυμία μας να συνεργαστούμε*

I.T: Νομίζω, ότι σε όλη την ιστορία έχουμε δει πως η νέα γενιά και ειδικά όσοι νέοι σχετίζονται με την ανώτατη εκπαίδευση φροντίζουν να στηλιτεύουν τις πολιτικές των ιδρυμάτων τους

όταν αρχίζουν να αντιλαμβάνονται τι ακριβώς κάνουν οι διοικήσεις τους. Αυτό, βέβαια, συμβαίνει κάποιες φορές, καθώς κατά κύριο λόγο συνηθίζουν να χρηματοδοτούν και υποστηρίζουν αυτή την πολεμική μηχανή. Έχω την εντύπωση πως, τελευταία, όταν η ακροδεξιά βγαίνει στους δρόμους και διαδηλώνει είτε για να υπερασπιστεί το κράτος του Ισραήλ είτε για άλλα ζητήματα, το δικό μας κίνημα αποκλιμακώνει τη δράση του. Θα πρέπει να ξέρουμε όμως πως οι άνθρωποι αυτοί κινητοποιούνται μονάχα από έναν ξεκάθαρο ρατσισμό, έναν ρατσισμό που τροφοδοτείται από την παραπληροφόρηση.

Εμείς θα πρέπει να συνεχίσουμε. Το μεγαλύτερο δώρο που μπορούμε να κάνουμε σ' αυτούς τους ναζί είναι η διχόνοιά μας, η έλλειψη αμοιβαίας υπευθυνότητας και η απροθυμία μας να συνεργαστούμε. Νομίζω πως στην απαρχή του το κίνημα είχε πολύ μεγάλη δυναμική, αλλά αναπόφευκτα θα υπήρχε και η αντίδραση σε όλο αυτό. Και ήταν μια προβλέψιμη αντίδραση. Δεν μπορούσαν να πολεμήσουν την ιδέα, οπότε επιτέθηκαν στους αγγελιοφόρους και τους συκοφάντησαν. Σκέψου, πως ενώ είχα αναλάβει να περιφρουρήσω μια ομάδα ηλικιωμένων Εβραίων που διαδήλωναν για την ειρήνη, κάποιοι προσπάθησαν να τους επιτεθούν. Η ειρωνεία είναι πως επρόκειτο για υποστηρικτές των Σιωνιστών.

B: Έχεις μιλήσει πολλά χρόνια πριν, 15 για την ακρίβεια, για την προσπάθειά σου να περιορίσεις τη λέξη «bitch» και τη «n-word» από τα τραγούδια σου. Εξέφρασες μια τέτοια θέση πριν ακόμα οι πολιτικές συλλογικότητες θέσουν την ανάγκη για περισσότερη συμπερίληψη στη γλώσσα που χρησιμοποιούν. Θες να μας μιλήσεις γι' αυτό; Πώς αντιλαμβάνεσαι τη χρήση της γλώσσας στη δουλειά σου;

I.T: Νομίζω πως έχει να κάνει απλά με την ωριμότητα. Με το πόσο έτοιμος είσαι να κατανοήσεις, πως εάν θέλεις να

αφουγκραστείς και να τιμήσεις τους αγώνες των ανθρώπων πρέπει κι εσύ από την πλευρά σου να ξεμάθεις κάποια πράγματα. Με έχουν αποκαλέσει κατ' αυτόν τον τρόπο στο μεγαλύτερο μέρος της ζωής μου. Εγώ και οι φίλοι μου προσφωνούσαμε έτσι ο ένας τον άλλον και για εμάς πάντα σήμαινε «φίλος». Βέβαια, αν θέλουμε να εμβαθύνουμε τόσο στο ακαδημαϊκό όσο και στο πεδίο του ακτιβισμού, οφείλουμε να εξελιχθούμε σε πολλαπλά επίπεδα. Κάποιοι από τους φίλους μου θα με αποκαλούν έτσι για το υπόλοιπο της ζωής μου, αλλά ξέρω πώς το εννοούν. Όσο για τη λέξη «bitch» εξαρτάται από τη χρήση της. Κοίτα, ο αρχηγός της Χρυσής Αυγής είναι ξεκάθαρα μια «σκύλα». Σαν θηλυκό σκυλί ποτίζει ξινόγαλα τους οπαδούς της οργάνωσης. Δεν είναι τίποτε άλλο παρά ένα πιόνι στην πανευρωπαϊκή ακροδεξιά σκακιέρα, την οποία εκμεταλλεύεται η Ρωσία για να αντιμετωπίσει τη νεοφιλελεύθερη πολεμική μηχανή που έχει στηθεί στη Δυτική Ευρώπη. Σε καμία περίπτωση η απάντηση στον νεοφιλελευθερισμό δεν μπορεί να είναι ο δεξιός φασισμός. Παρόλα αυτά, πολλοί άνθρωποι στρέφονται ακόμα προς τα εκεί, αν κι έχει αποδειχθεί ότι λειτουργεί σαν ένα φτηνό ναρκωτικό. Σε οδηγεί σε ένα γρήγορο high, αλλά ακολουθεί ένα μακρύ hang over. Εν τέλει, οδηγεί στην καταστροφή των λαών που επιλέγουν κάτι τέτοιο.

Β: Για το τέλος, θα θέλαμε να μας πεις λίγα λόγια για την παραμονή σου στην Αθήνα.

Ι.Τ: Αλήθεια, μακάρι να μπορούσα να μείνω περισσότερο. Οι άνθρωποι ήταν καταπληκτικοί και το φαγητό υπέροχο. Μακάρι να μπορούσα να μείνω ένα μήνα για να εξερευνήσω την περιοχή, αλλά ήταν διασκεδαστικό για εμένα όσο κράτησε. Μου φάνηκε αστείο το γεγονός πως οι άνθρωποι εξεπλάγησαν που ήξερα την ιστορία του Ιουστινιανού, του Βελισάριου, του Βασίλειου του Βουλγαροκτόνου και εκείνη της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και της Αυτοκρατορίας των Σασσανιδών. Η αλήθεια είναι πως από πάντα μου άρεσε η ιστορία.

Μεγάλωσα διαβάζοντας την ελληνική ιστορία και μυθολογία, οπότε ήταν τιμή μου να δω, επιτέλους, και κάποια πράγματα δια ζώσης. Θυμάμαι πως στην εποχή του Βυζαντίου υπήρχαν πολιτικά κόμματα. Οι Βένετοι εκπροσωπούσαν την άρχουσα τάξη και οι Πράσινοι τον λαό. Στις μέρες μας βλέπουμε ένα ακλόνητο δικομματικό σύστημα στο μεγαλύτερο μέρος του κόσμου. Αυτό που έχει αλλάξει είναι ότι τώρα μπορούμε να επικοινωνούμε και να βρίσκουμε ομοϊδεάτες για να συνεργαστούμε σε όλα τα μήκη και τα πλάτη του κόσμου. Ελπίζω ότι όταν επιστρέψω θα μπορέσω να δω περισσότερα από τη χώρα. Θα ήθελα πολύ να επισκεφτώ το Μαντείο των Δελφών.

Παλαιστίνη και Λατινική Αμερική Βαθιά σύνδεση λόγω κοινών βιωμάτων

Του Ραούλ Ζιμπέκι

Μετάφραση Μαριλένα Ενσταθιάδη

Αν βασιστούμε σε όσα αναφέρουν τα κυρίαρχα μέσα ενημέρωσης, στη Λατινική Αμερική δεν υπάρχει κανένα κίνημα αλληλεγγύης προς την Παλαιστίνη που να μπορεί να συγκριθεί με τις τεράστιες διαδηλώσεις στις ευρωπαϊκές πόλεις και στις ΗΠΑ. Πράγματι, δεν έχουμε δει κατασκηνώσεις διαμαρτυρίας, με κάποιες εξαιρέσεις, ούτε τις μαζικές πορείες εκατοντάδων χιλιάδων που κατέλαβαν τους δρόμους των χωρών του Βορρά.Ωστόσο, αυτή θα ήταν μια επιφανειακή οπτική που θα παρέβλεπε την ουσία: τα έθνη και οι κοινωνίες της Λατινικής Αμερικής έχουν κοινή αποικιακή ιστορία με τον υπόλοιπο Παγκόσμιο Νότο• υποφέρουν από ορισμένα παρόμοια προβλήματα –

όπως η κυριαρχία των μεγάλων εθνών του Βορρά• έχουν εκτεταμένες σχέσεις με την Παλαιστίνη και με τους χιλιάδες Παλαιστίνιους μετανάστες που έχουν φθάσει σε αυτήν την περιοχή.Ας αφήσουμε τους χάρτες να μιλήσουν από μόνοι τους, ιδιαίτερα τους χάρτες των χωρών που έχουν διπλωματικές σχέσεις με την Παλαιστίνη1.

Στον Παγκόσμιο Νότο, πέραν κάποιων εξαιρέσεων, όλες οι χώρες έχουν σχέσεις με την Παλαιστίνη.Στον Παγκόσμιο Βορρά, πέραν κάποιων εξαιρέσεων, κανείς δεν έχει τέτοιες σχέσεις. Στη Λατινική Αμερική και την Αφρική μόνο ο Παναμάς και το Καμερούν αρνούνται να συσχετιστούν μαζί της. Φέτος, η Παλαιστίνη αναγνωρίστηκε από τέσσερις χώρες της Καραϊβικής: Μπαρμπάντος, Μπαχάμες, Τζαμάικα και Τρινιντάντ και Τομπάγκο. Εν τω μεταξύ, στον Παγκόσμιο Βορρά, η Ισλανδία και η Σουηδία έχουν ξεκινήσει τις διπλωματικές σχέσεις, με πιο πρόσφατες προσθήκες την Ισπανία, τη Σλοβενία, την Ιρλανδία και τη Μάλτα2.

Οι περισσότερες χώρες της Ανατολικής Ευρώπης αναγνωρίζουν επίσης την Παλαιστίνη. Ας μην ξεχνάμε πως αυτές ποτέ δεν ανήκαν στον Παγκόσμιο Βορρά και πως είναι οι πληθυσμοί με το χαμηλότερο εισόδημα στην ήπειρο και πως εξακολουθούν να έχουν ασύμμετρες σχέσεις με ισχυρές χώρες, όπως τη Γερμανία, τη Γαλλία και την Αγγλία, πέρα από τις ΗΠΑ φυσικά.

Από την άλλη, οι χώρες της Λατινικής Αμερικής είναι από τις πιο επικριτικές απέναντι στην επίθεση στη Γάζα, σε σημείο που τρεις από αυτές διέκοψαν σχέσεις με το Ισραήλ τους τελευταίους μήνες. Η πιο πρόσφατη περίπτωση είναι αυτή της Κολομβίας, με τον πρόεδρο Γκουστάβο Πέτρο να ανακοινώνει τη διακοπή των σχέσεων στις αρχές του Μαΐου3. «Η Κολομβία δεν μπορεί να είναι αδιάφορη απέναντι στα τεράστια και απερίγραπτα ανθρώπινα βάσανα».

Μήνες νωρίτερα το είχε κάνει η Βολιβία, λόγω των «εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας πουδιαπράττονται εναντίον του παλαιστινιακού λαού», σύμφωνα με τον Υπουργό Εξωτερικών Φρέντυ Μαμάνι, και το ίδιο έκανε λίγο αργότερα η Μπελίζ. Η Βενεζουέλα

είχε ήδη κάνει αυτό το βήμα το 2009, πάλι λόγω της ισραηλινής στρατιωτικής επίθεσης στη Γάζα. Επιπλέον, αρκετές χώρες της Λατινικής Αμερικής, όπως η Χιλή, η Βραζιλία και η Ονδούρα, ανακάλεσαν τους πρεσβευτές τους στο Ισραήλ, μέτρο που θεωρείται προοίμιο της διακοπής

των διπλωματικών σχέσεων. Συνολικά, έντεκα χώρες στην περιοχή έχουν τοποθετηθεί κατά των επιθέσεων του Ισραήλ στη Γάζα4 . Η Βραζιλία, το Μεξικό και το Περού απαίτησαν κατάπαυση του πυρός.Το πανόραμα της περιοχής χαρακτηρίζεται από πολύ ισχυρές επικριτικές φωνές ανθρώπων με κύρος, όπως αυτή του προέδρου Λούλα ντα Σίλβα, που δεν σταματούν να στηλιτεύουν το Ισραήλ για την άρνησή του να κηρύξει κατάπαυση του πυρός κι εν προκειμένω, να καταγγείλει μια γενοκτονία.

«Αυτό που συμβαίνει στη Λωρίδα της Γάζας και με τον παλαιστινιακό λαό δεν απαντάται σε καμία άλλη ιστορική στιγμή. Ή μάλλον, απαντάται: όταν ο Χίτλερ αποφάσισε να σκοτώσει τους Εβραίους», είπε ο Λούλα στην Αιθιοπία το Φεβρουάριο στη σύνοδο της Αφρικανικής Ένωσης.

Πολλαπλές εκφράσεις αλληλεγγύης

> *Η Χιλή μετρά τη μεγαλύτερη παλαιστινιακή κοινότητα της περιοχής με 500 χιλιάδες ανθρώπους, οι οποίοι έφτασαν σχεδόν όλοι μετά τη Νάκμπα. Στην Ονδούρα ζουν 280 χιλιάδες και στην Κολομβία υπάρχουν εκατό χιλιάδες Παλαιστίνιοι, καθώς και μικρότεροι αλλά σημαντικοί αριθμοί στις υπόλοιπες χώρες.*

Στις περισσότερες χώρες της Λατινικής Αμερικής υπάρχουν κοινότητες Αράβων και Παλαιστίνιων μεταναστών. Στη Βραζιλία πρέπει να υπάρχουν περίπου δέκα εκατομμύρια άνθρωποι λιβανέζικης, συριακής, αιγυπτιακής, μαροκινής και παλαιστινιακής καταγωγής, μεταξύ άλλων. Η Χιλή μετρά τη μεγαλύτερη παλαιστινιακή κοινότητα της περιοχής με 500 χιλιάδες ανθρώπους, οι οποίοι έφτασαν σχεδόν όλοι μετά τη Νάκμπα. Στην Ονδούρα ζουν 280 χιλιάδες και στην Κολομβία υπάρχουν εκατό χιλιάδες Παλαιστίνιοι, καθώς και μικρότεροι

αλλά σημαντικοί αριθμοί στις υπόλοιπες χώρες.

Πρέπει να σημειωθεί ότι αυτοί οι μετανάστες είναι οργανωμένοι ή έστω σε κάποιο βαθμό συνδεδεμένοι με τις πρεσβείες τους. Στη Χιλή, μια συλλογικότητα με το όνομα «Comunidad Palesti- na en Chile» (Παλαιστινιακή Κοινότητα στη Χιλή) διαδίδει καθημερινά ειδήσεις για τις ισραηλινές επιθέσεις. Παρομοίως, όλες οι πρεσβείες διαδίδουν ειδήσεις και καταπολεμούν την παραπληροφόρηση των κυρίαρχων μέσων ενημέρωσης. Σε όλη την περιοχή υπάρχουν δίκτυα πληροφόρησης που δείχνουν την πραγματικότητα των όσων συμβαίνουν στη Γάζα, κάτι που δε συμβαίνει συνήθως στον Παγκόσμιο Βορρά, τουλάχιστον σε αυτήν την έκταση.

Σε πολλές χώρες υπάρχουν μόνιμες επιτροπές αλληλεγγύης με την Παλαιστίνη, οι οποίες έχουν καλέσει σε πλήθος διαδηλώσεων, συγκεντρώσεων και καθιστικών διαμαρτυριών από τις 7 Οκτωβρίου. Προέκυψαν κάποιες κατασκηνώσεις διαμαρτυρίας, όπως η «Αντισιωνιστική Κατασκήνωση Ζήτω η Ελεύθερη Παλαιστίνη» (Campamento Antisionista Viva Palestina Libre) στο Κεντρικό Πανεπιστήμιο του Εκουαδόρ (Universidad Central de Ecuador), μια άλλη στο πανεπιστήμιο με το μεγαλύτερο κύρος στη Λατινική Αμερική, το Πανεπιστήμιο του Σάο Πάολο (Universidad de São Paulo), που απαιτεί την διακοπή των σχέσεων με το Ισραήλ, και στο Εθνικό Πανεπιστήμιο του Μεξικού (Universidad Nacional de México), μια συνέλευση εκατοντάδων φοιτητών,ακαδημαϊκών και εργαζομένων ψήφισαν την έναρξη κατασκήνωσης διαμαρτυρίας στις 2 Μαΐου. «Μας έδωσε μεγάλη ελπίδα να βλέπουμε τους συναδέλφους μας στις ΗΠΑ να καταλαμβάνουν δεκάδες και δεκάδες πανεπιστήμια και, όταν είδαμε τη βίαιη καταστολή εναντίον τους, αισθανθήκαμε την επιτακτικότητα να ακολουθήσουμε το παράδειγμά τους», δήλωσε ένας φοιτητής Φιλολογίας5.

Στη Λατινική Αμερική υπάρχει ένα διαφορετικό πολιτικό κλίμα από ό,τι στο Βορρά, μια φιλοπαλαιστινιακή ευαισθησία στις κοινωνίες, αλλά και στους θεσμούς. Ο Μεξικανός πρόεδρος Αντρές Μανουέλ Λόπες Ομπραδόρ υπερασπίστηκε την «ελευθερία» των φοιτητών να κατασκηνώνουν στο Εθνικό Αυτόνομο Πανεπιστήμιο του

Μεξικού (UNAM) για να διαμαρτυρηθούν για τις επιθέσεις του Ισραηλινού Στρατού στη Λωρίδα της Γάζαςκαι σε αλληλεγγύη με την Παλαιστίνη. «Είναι ελευθερία, αυτό συμβαίνει σε όλες τις χώρες, κυρίως στις ΗΠΑ, εδώ απλά λέμε ότι εμείς δεν καταστέλλουμε»6, δήλωσε ο πρ όεδρος, σε εμφανή αντίθεση με τις κυβερνήσεις του Βορρά.

Διπλωματική διένεξη ξέσπασε στη Χιλή με το Ισραήλ λόγω της απόφασης του προέδρου Γκαμπριέλ Μπορίκ να αποκλείσει τις ισραηλινές εταιρίες από τη Διεθνή Έκθεση Αεροπορίας και Διαστήματος (FIDAE – Feria Internacional del Aire y del Espacio)7 , την κεντρική έκθεση σε θέματα αεροδιαστημικής και άμυνας της Λατινικής Αμερικής και μια από τις σημαντικότερες στον κόσμο, η οποία πραγματοποιήθηκε από τις 9 εώς τις 14 Απριλίου.

Σε πολλές χώρες έχουν δημιουργηθεί ευρείς συντονισμοί υποστήριξης της Παλαιστίνης, όπως το Συντονιστικό για την Παλαιστίνη στη Χιλή (Coor- dinadora por Palestina de Chile), μια συλλογικότητα που δημιουργήθηκε στις 19 Οκτωβρίου και αποτελείται από περίπου 70 ομάδες με μακρά ιστορία συνεργασίας με την παλαιστινιακή υπόθεση. Ή οι πρόσφατες διαδηλώσεις στο Μοντεβιδέο, στις οποίες συνενώθηκαν δεκάδες κοινωνικές και πολιτικές ομάδες.

Οι ακαδημαϊκοί της περιοχής, από την πλευρά τους, έστειλαν δυο δημόσια μηνύματα τον Ιανουάριο του τρέχοντος έτους. Το ένα είναι η «Επιστολή προς τις Πανεπιστημιακές Αρχές» και το άλλο η «Επιστολή των ακαδημαϊκών υπέρ της Παλαιστίνης προς τις προοδευτικές κυβερνήσεις»8 , ζητώντας να υπάρχει μια πιο σταθερή και συντονισμένη στάση στην περιοχή. Μεταξύ των παραληπτών είναι και οι πρόεδροι της Βολιβίας, της Βραζιλίας, της Κολομβίας, της Κούβας, της Χιλής, του Μεξικού, της Ονδούρας και της Βενεζουέλας.

Από λαό σε λαό

Τα όπλα που δολοφονούν τους λαούς της Χιλής και της Κολομβίας

προέρχονται σε μεγάλο βαθμό από το Ισραήλ, μια χώρα που έχει παίξει διακεκριμένο ρόλο στους πολέμους εναντίον των λαών, συμβουλεύοντας αυταρχικά καθεστώτα και δικτατορίες.

Αρκετοί αυτόχθονες λαοί της περιοχής, από Μαπούτσε μέχρι Ζαπατίστας, έχουν δείξει την αλληλεγγύη τους στον παλαιστινιακό λαό. Έχουν κοινές ιστορίες υπό το ζυγό της αποικιοκρατίας και τώρα υφίστανται παρόμοιες επιθέσεις από τα ηγεμονικά κράτη, καθώς αντιστέκονται στον ιμπεριαλισμό και το νεοφιλελευθερισμό. Αυτά τα κοινά βιώματα, τα οποία υπερβαίνουν τους αυτόχθονες λαούς, συγκλίνουν στην καταγγελία του αμερικανικού ιμπεριαλισμού. Τα όπλα που δολοφονούν τους λαούς της Χιλής και της Κολομβίας προέρχονται σε μεγάλο βαθμό από το Ισραήλ, μια χώρα που έχει παίξει διακεκριμένο ρόλο στους πολέμους εναντίον των λαών, συμβουλεύοντας αυταρχικά καθεστώτα και δικτατορίες.

Η περίπτωση της Γουατεμάλας αποκαλύπτει την εμπλοκή του Ισραήλ στις γενοκτονίες και τις σφαγές των λαών μας. Το 1982 υπολογίζεται πως ο αριθμός των ισραηλινών συμβούλων στη Γουατεμάλα ανερχόταν στους 300 περίπου, ειδικοί σε θέματα κατασκοπίας, ασφάλειας και επικοινωνιών, καθώς και προσωπικό στρατιωτικής εκπαίδευσης, σύμφωνα με εκτενές ρεπορτάζ της εφημερίδας El Salto9.

Επί δικτατορίας του στρατηγού Χοσέ Εφραΐν Ρίος Μοντ, υπεύθυνου για τη δολοφονία 200.000 ανθρώπων, την εξαφάνιση 45.000 και την ισοπέδωση 500 χωριών, το Ισραήλ ήταν ο κύριος προμηθευτής όπλων και ο «νούμερο ένα φίλος της Γουατεμάλας στον κόσμο». Από τις αρχές του 1977, το Ισραήλ είχε παράσχει στη Γουατεμάλα 50.000 τουφέκια Galil, 1 εκατομμύριο σφαίρες, 15 αεροπλάνα Arava, 5 ελικόπτερα και 1.000 πολυβόλα συν εκατό, σε συμφωνία με τις ΗΠΑ.

«Οι ισραηλινοί σύμβουλοι συνεργάζονταν με τους Γουατεμαλτέκους πράκτορες ασφαλείας στην καταδίωξη παράνομων ομάδων ανταρτών. Στην πραγματικότητα, εκπαίδευαν τα επίλεκτα στρατεύματα γνωστά

ως kaibiles, τα οποία από το δεύτερο μισό του 1981 ξεκίνησαν να σφαγιάζουν συστηματικά τους ανθρώπους που υποστήριζαν ή έβλεπαν με συμπάθεια την εξέγερση. Μεταξύ 1981 και 1983 χιλιάδες άνθρωποι σκοτώθηκαν ή εκτοπίστηκαν από τους kaibiles, οι οποίοι διέπραξαν βιασμούς, βασανιστήρια, ακρωτηριασμούς, χτύπησαν μωρά πάνω σε πέτρες και ισοπέδωσαν εκατοντάδες χωριά», αναφέρει η παραπάνω έκθεση.

Ένα βιβλίο των Milton Jamail και Margo Gutiérez που εκδόθηκε το 198710 αποτυπώνει τα λόγια του δημοσιογράφου Dan Rather το 1983: «Οι Ισραηλινοί συμβούλευαν 'να συμπεριφέρεστε στους ιθαγενείς όπως εμείς συμπεριφερόμαστε στους Παλαιστίνιους: να μην εμπιστεύεστε κανέναν από αυτούς'» 11.

Σε αυτά τα παραδείγματα μπορεί κανείς να δει τους λόγους για τους οποίους η ευαισθησία της Λατινικής Αμερικής συνδέεται έντονα με τον παλαιστινιακό λαό.

1. *https://el.wikipedia.org/wiki/Διεθνής_αναγνώριση_του_Κράτους_της_Παλαιστίνης*
2. *https://www.elsaltodiario.com/genocidio/eslovenia-lanza-proceso-reconocimiento-palestina-espana-irlanda-anuncian-lo-haran*
3. *https://cnnespanol.cnn.com/2024/05/04/paises-rompieron-relaciones-israel-gaza-orix/*
4. *https://www.youtucom/watch?v=eUUoIPdJQFc*
5. *https://efe.com/mundo/2024-05-09/brasil-se-suma-a-las-acampadas-universitarias-contra-isra- el-por-la-guerra-en-palestina/*
6. *https://acturt.com/actualidad/508788-lopez-obrador-protestas-mexico-israel*
7. *https://brecha.com.uy/en-su-laberinto/https://brecha.com.uy/en-su-laberinto/*
8. *https://poplab.mx/v2/column/Trotamundos-Politico/Academicos-y-academicas-por-Palestina*
9. *https://www.elsaltodiario.com/revista-pueblos/una-amista*

d-perdura-relaciones-historicas-guatemala-israel

10. *“The israelí guns and money in Central America”, NACLA, 1987.*
11. *https://www.elsaltodiario.com/revista-pueblos/una-amistad-perdura-relaciones-historicas-guatemala-israel*